

Yekotinò **Di mpátiri tɔ̀ tìi náànti**

Yekotinò kó dipátiri tu yekotinò nye yewè yemou kpeye bè wēnné wēnnémè. De kó dipátiri kó dítanyuu dieri tu: Mecii nkó diketiri tu a bo ndémè Kuyie, de kó dipátiri í duó nKuyie nkó itié mmáà, di duómму itié nha bo yĩmè kàa fòmму nweni, kàa nyé a fòu mèè botí.

Yekotinò péu bomu de kó dipátiri miεke yèè nàá nteçtè kó mufòmму kpéi, nè a bo mpĩmmè mutōmmú, a bo mbomè a εi kè dè da naati, a bo mpĩmmè a máà, ke náá nha bo kékunnemè amáà, a bo nnōmmè ke mi, ke bá nsenku becĩribè nè a bo ndómè a kou tɔ̀.

Di mpátiri náànti duó ke dōmmè

1. Bè sãntemè mecii 1-9
2. Sadoṁṁ kó yekotinò 10-29
3. Akuu nè Demmuyeri bè nàkè tìi náànti 30
4. Yekotinò sonye 31

Di mpátiri kó tináànti yuu

¹ Isidayeriε kóo kpàati Sadoṁṁ, Dafiti birε kó yekotinò.

² De kó yekotinò teénnè oniti nwe koò duò mmεborimε sààmè, koò ciñko, koò teénnè koò banní tináàntutintì. ³ Yekotinò tiè nhoniti nwe ke tũnni o borimε, kè mè wènkú ke séliri, ⁴ ke duò mbèè í dake tidàati, ke duò mbεbémbè meyĩtímè. ⁵ Wèè cii wèè kémму ke dake ciité, wèè mòke meyèmmè

kòò na kénni omáà. ⁶ Kè dèe ò teennè kòò na kébanté yekotinò cūmpuyè nè yenáaṅkutinyè mecii nkpeye.

⁷ A bo ndémè Kuyie ndèè tu mecii nkó diketirì. Bèè í dó itié nè mecii mbè tu tiyèintì nti.

Ti bo ndakemè bedap̀nyeiḃe kpéi

⁸ M bire, nyo a cice da náá nti kényié nha yḡ tié. ⁹ Dèè yó ndò nkusārikù feítòòdáfè kōme a yuu ṅnkè, kéndò mmədèi nha f̀nńí. ¹⁰ M bire bèè borime í wenni kè bè dó ke da yḡḡ nha báá yie. ¹¹ Kè bè da nàké ke tú: Kṡení kè ti dinté benitibè kékuṡ, kédíí mbèè í ti d̀ò meyei nkékuṡ, ¹² ké bè p̄m̄m̄m̄ bēf̀òubè kékuṡ mukũũ nhḡḡ ȳimè, ¹³ kétúóké be kpeḃe desààrè debotí debotí ḱpíe nti c̄ĩ, ¹⁴ kàa nkṡké ti miēke, kè ti wē ndidítit̄u dimáà. ¹⁵ M bire, a báá bè neinè, a báá t̄unne be kó ice. ¹⁶ Bè bèti meyei mme ke ḡ ndó mecāā ke bo kuṡ benitibè. ¹⁷ Tenḡtè ḡḡ í nwúó mbè dii ndè ticùḡti kédò ti miēke. ¹⁸ Bembe né dii ticùḡti nti b̄m̄ḡmm̄mb̄e, kè ti yóó bè p̄í. ¹⁹ Dèè yóó tuṡkení be yóóbè, bèè yuuku, muyóò muù yóó bè k̀nnè.

Mecii nná nti benitibè

²⁰ Mecii mmeè náá ndihèi miēke, ke p̄ĩk̀k̀ yáàrè miēke, ²¹ ke bo yecemákè ke yu benitibè, ke cómmú dihèi m̀nku ke p̄ĩk̀k̀, ²² ke tú: Tifāũtítì, dè yó nkááké de kè dí ciité? Sipṡṡ yembè, dè yó nkááké de kè dí yóu benitibè mudaá? Tiyèintì, dè yó nkááké de kè di ciité? ²³ Kénténè n tié kéceete kè n di duó nkó muyaá kè di keè n náaṅtì. ²⁴ N di yumu bá dí í yie, kè n dó ké di teennè kè di í dake. ²⁵ Di yetemu n tié nyimṡu, ke s̀nk̀r̀i n di náá nti. ²⁶ Nè de kpéi meyei mbo di tuṡkení dii m̀nn̄n̄ m múnke yó ndi daúmu, kè kufṡwáá nní ndi bo kè n daú. ²⁷ Meyei nyóó

di tuòke ndì m̀nni kuyaa k̀ k̀me, k̀ meháarimè di túóté tef̀dóntè t̀mè, k̀ kuf̀waá ndi p̀ nkè di yèmmè caàrè. ²⁸ Dè m̀nni k̀ di nni nyu k̀ ò c̀éké, k̀ di n wammú kémónté, ²⁹ ke yé di í yiemme ke bo ỳéte dèè wenni, di me nyí dé Kuyie. ³⁰ Di yete n tié nyi, ke sènkèrì n náahtì timou. ³¹ Di yóo yamu di borime c̀ntimu kèpè n di tié. ³² Wèè yete mecii ntifaũtítì tiì ò k̀, k̀ kuyènkù k̀ yèmmè dò ndèmarè í k̀ dónni k̀ k̀u feti. ³³ Wèè me nyie n kpeti, ò bo mbonè diwèi, ò í yó nyèkù meyi.

2

Mecii mmèè ò nk̀nké oǹti k̀ meyi mbáá ò ǹnte

- ¹ M birè p̀ nda tiè ntì,
a báa yè n yè nha ndòri dè,
- ² kènté mesàà mecii nkó tináahtì,
kéduó nha yèmmè kè tì banté.
- ³ Yú mecii nnè meyèmmè kè dè nda teennè.
- ⁴ Wammú de bè waàmmè idíítì,
ké ndè bètì tikpàtì k̀me.
- ⁵ De m̀nni ndi a yóo depemè Kuyie nkéna kè k̀
ỳéte,
- ⁶ ke yé Kuyie nkuù duàmmè mecii,
kuù ò nte k̀o ǹti ciité kèbanté dèmarè.
- ⁷ Kuù d̀d̀ri mesàà mbèè borime wenni,
ke k̀nké bèè d̀d̀ri k̀ dómè.
- ⁸ Kuù k̀nké bèè d̀d̀rimè wenni,
ke baà bèè k̀ duó mbemáà.
- ⁹ Kàa kèmmú n kpeti a bo banté kuce sààkù
kéna kédò dèè sè.
- ¹⁰ De m̀nni ndi a bo nciimè,
kàa ciì nda duó ndiwèi.

- 11 Kè mɛciì nni nda kǎnké,
kè mɛyèmmè da baa.
- 12 Dɛɛ yó nte kàa báá dɔ̀ dɔ̀ mɛyɛi,
dɛɛ yó nda kǎnké siyáàbìsì yembè,
- 13 nè bèè yóu kucɛ sààkù kɛ tũ ndibiìnni kɔku,
14 bèè kpèitinè mɛyɛi,
kè dè bè naatinè mɛyɛi,
15 kè bè tũ nyicɛ ìì í wenni.
- 16 Mɛm̃m̃ a bo namè kényenténè onitipòkù
wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè o nùnaatí,
17 wèè yetɛ o dɔ̀,
kɛ bùtínné ò dɔ̀unnè dìì nùù Kuyie.
- 18 Wèè tũ nho cǐɛ̀tè kó kucɛ
ò kàri mukũũ mborè ndɛ.
- 19 Wèè kàtɛ o borè ò ɔ̀ ɔ̀ í nwè̀tɛní,
ò ténkɛ ɔ̀ ɔ̀ í mpètɛ mufòm̃mu kó kucɛ.
- 20 Tǎátɛ benitisààbè kó kucɛ,
kéntũ mbèè borimɛ wenni bɛ dɔ̀rìmè.
- 21 Kɛ yé bèè borimɛ wenni,
bèè yó mbo dihèi miɛkɛ.
- 22 Bè né yóó dennɛmu benitiyonkubɛ dihèi miɛkɛ,
bè yóó dɛitemu bèè borimɛ í wenni.

3

Ti bo ncìimè kɛ dé Kuyie

- 1 M bircɛ a báá yè n da tiè ntì, mpĩ n yè nhá ndɔ̀ri tì.
2 N tiè nyii yó nte kàa fòm̃muu okè, kàa nyo ndiwèi.
3 Ndɔ̀ri mɛsàà kéntũ timómm̃nti, a báá yóu kè dè
da dèténè, ndè dùúkú a fòníí kè dè wàri a yèmmè
miɛkɛ. 4 Kàa dɔ̀ri mɛm̃m̃ Kuyie nnè benitibè dè bo
nda dó. 5 Bá nyĩkú a ciì nyĩnkè, duó nhamáà Kuyie
nku. 6 Yóu kè kuù nda ni a dɔ̀rìmè mɛm̃ou miɛkɛ,

kénte kàa dòòri dè nyíé. ⁷ A yèmmè bá ndò nha cii, ndé Kuyie nke yóu meyei. ⁸ Deè yó ntú a kònti kó mutie, ké da duó kukòhnaati. ⁹ Túóté a mæke dè kédéúkùnnenè Kuyie nyètìrì, duó nku a diiti ketiti sààti. ¹⁰ Memme tidiiti bo píemmè a buo, kè menaà mpíe nha cèe kéncou. ¹¹ M bire kè Kuyie nyũs nha toò a báa yete, kè kù da kpannè, a kòm̀b̀ù̀t̀i báa do. ¹² Ke yé Kuyie nhãõ yũómmè kù dó wè toò ndi, wèè dó o bire ò ãõ yũómmè de toò.

Mecii nduámè diwèi

¹³ Dè nnaati wèè pèté mecii nnè wèè m̀ò̀t̀e meyèmmè. ¹⁴ De kó mucóntimu deumu ke pèèté idiítí nè meso nde kómu. ¹⁵ Mecii nwenimu ke pèèté medèi, dèmarè í bo dèè pèèté mecii. ¹⁶ Mèè teennè oniti kòo fòmmu m̀ǹǹi, kòo duò ntikpàti nè disãnni. ¹⁷ Mèè ò benkú kuce sàakù, kòo kèrì ke í yĩèkù. ¹⁸ Mèè duò mmufòmmu nè diwèi bèè mè pikú sáà. ¹⁹ Nè mecii mme Kuyie ndòòmè ketenkè, nè meyèmmè mme kù ànnémè keĩnkè. ²⁰ Nè mecii mme kù duómmè kè menie nyièni ketenkè kè fetaafe niù.

Kuyie nkánkémè wèè cii

²¹ M bire, ntaunnè mecii nnè meyèmmè, báa yóu kè dè da déténe. ²² Mèè yóo da duó mufòmmu kéntú a kó kusàrikù. ²³ Memme a bo nkérímè a ce ke í yĩèkù, bá a báa bété. ²⁴ Memme a níi bo nduómè a yèmmè dómè ke í yĩèkù kè dè nda naati. ²⁵ A bá ndé dèmarè bo da déétémè, nè benitiyeibe bo da pímmè. ²⁶ Ke yé Kuyie nyó nda kánkémèmu ke dei meyei mmèè da díí.

Kuyie ndòòrimè mesàà nwèè dó o kou

27 Kòo mǎu dǎ ndèmarè, kàa mǎke a báa yete a bo ò duómme. 28 A báa náké a kou ke dǎ: Kò nke naa wèteni. Kàa mǎke a ò duó ndende bàmbà. 29 Kàa kou da tá, a bá nwanti kòò dǎ meyei. 30 A báa sǎnté kékpannè òmǎu kòò í da càarè mùmamù. 31 Bá ndó benitiyeibe kéntū mbe borime. 32 Ke yé Kuyie nyí dómè bèè dǎri meyei, kù naatinè besààbè mbe. 33 Kuyie ncàarimu benitiyeibe cǎi, ke dǎri mesàà mbèè dǎri kù dómè be kpesi. 34 Kuyie nsènkumu bèè kù sènkù, ke dǎri mesàà mbèè kékunko bemáà. 35 Kuyie nyóó sǎntemu mecii nyembè kéfèikunne tiyènti.

4

Mecii ndeummè demǎu

1 M bí kǎntǎnè di cice tié mmesàà nkémǎotte mecii. 2 N di duò nyitié sààyì nyi, di nyi pǐ. 3 M múnke do tú debire ke yíemmu n cice náànti kè n yǎ n dǎ mediè. 4 Kè n cice n tiè nke tú: M pǐ n da náá ntì ke tū n tié kǎnfòù, 5 kǎmǎotte mecii nnè meyeimmè, a báa yè n da náá ntì, a me mbáá tì yóu. 6 A báa yóu mecii mmeé yóó da teennè! Ndó me kè mè nda kǎnké. 7 A bo mmǎkemè mecii ndeè pǎéte demǎu. Demǎu miéke a dò nkéwammú mecii mme. 8 Ndó mecii nkè mè da déükunne, ǎrí me kè mè ntú a kó disǎnni. 9 Mèè yó ntú a sǎrikù sààkù, ke dò ndipii sààri.

A bo kǎntémè benitiyeibe kó meborime

10 M bire, kǎnté n da náá ntì ké ntì pǐ nkàa fòmму okè. 11 N da benkú a bo yǐmè mme kǎpéte mecii, ke da benkú kuce sààkù. 12 Memme a bo nkérímè bá dèmarè báa da dítinné, kǎncokù ke báa bété. 13 A báa yete itié, nyi pǐ, nyii tu a fòmму. 14 Báa tūnne

benitiyεibe borime, báá tũnne bèè dòòri meyei mbe kó kuce. ¹⁵ Báá tũnne be ce, yóu ku, yenté ku kékónté. ¹⁶ Kè benitiyεibe í dòò meyei mbè òò í nna kédú, kè bè í bò nhòmòu bè ò nyié nkéwúómmu. ¹⁷ Be dii tu meyei, kè be naà ntu kuyonku.

¹⁸ Besààbè kó meborime dònnè kukũnwentóo nku, ke ò nwenkú kè diyie yàa yennènní. ¹⁹ Kè beyεibe bie kōme dònnè dibiinni, bè í wúó mbè yóó bété dè.

Ti bo ntaunèmè mesàà

²⁰ M bire kénté n náànti kényie n tié. ²¹ A báá ì yè, ànné i a yèmmè miεke. ²² Ì tu bèè ì yie mbe fòmmu, ìi bè duò nkukòhnaatí. ²³ Ndade a toti ti a yèmmè, deè pèēté demou, ke yé a yèmmè meè temè a fòmmu. ²⁴ A bá nnáante siyáàbisí ke sounte. ²⁵ Nwúó nha ìikè weti weti, ke bá nsí. ²⁶ Totí a yèmmè a yóó tũnne kùu ce kpéí, kàa borime memou nwenni. ²⁷ Báá wèētε kucānku yoo kuyóu, détinne amàà meyei.

5

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè be kpéí

¹ M bire, kénté n cii, kètũnne n yèmmè. ² Memme n tié mbo da teemmè kàa nyé a náá ntí. ³ Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o náànti wèèti mecekùò kōme mme, ke yòò nke dò mmekùò. ⁴ Kè né ò nyóó dentenè ke tii ke dò mmedòmmè, ke kòurì ke dò ndisiè menatimè mèdémè kperi. ⁵ O ce kàrinè mukũũ mmu, ke taànè kudānkù. ⁶ Ò í tũ mmufòmmu kó kuce, ò fetimu bá ò í yé. ⁷ M bire kénté n náànti, báá yete n tié, ⁸ kénté o ce, báá na o cīètè, ⁹ a yàà bo fétinne a sānni, onitiyonkuwe yàà

bo cake a fòmmu. ¹⁰ Kè bepòòbè báá di a kperε, kàa fèũté ke pèté dèe náá nhotòu kperε. ¹¹ Kàa dentenè didabònni a fòmmu càke dii mònni, ¹² kéntú: Dè yĩme kè n yete itié, ke yete bè ò nàké tì, ¹³ ke í kènté bèè m baké be kpeti? Ke yete bèè ò tié mbe kpeti? ¹⁴ Nte mí nke kááté meyi bo n tuakénimè n kòbe cuokè nè benitibè cuokè.

A bo ndómè a pokù

¹⁵ A pokù dònne tebinte sààtè nte, òyò nte kó meniε. ¹⁶ Báá yóu kè mè mpũð nyicekátí nè kupiiti, ¹⁷ m mmè te amáà, báá mè toténè bepòòbè. ¹⁸ Diwèi nda bonè a pokù a tãáté wè, kàa nhò pĩ mmesàà. ¹⁹ A pokù wenni ke dò ntehontè nte, kàa ní kááké o kònti dè da narike. Diwèi nwe nda bonè sãã. ²⁰ Ba mbo nte kàa ndó onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kénkáá nho me? ²¹ Kuyie nwùómmu bá wè o dòòrìmè, ke yé ò tũ nkùu ce. ²² Ocaàrìwè yei mmè ò pĩ. Mè ò pĩ ncéũ nwe timátí kòme. ²³ Wèè í nò nke pĩ nhomáà, ò buò nhomáà ndi, koò yeinti ò kòu.

6

A báá còutémè otòu bànni

¹ M birε, kàa béi nke yĩ a bo yietí a kou bànni ke poté a nòutè ketenkè, ² kàa fité a nùu ke tanné amáà tináànti miεke. ³ Kàa mè dòò fíð tieke dibànni. Kòte kóò bàntè mecãã nkòò da yóu. ⁴ Bá ntú a bo omèpè, báá yóu kè inuò nda pĩ. ⁵ Denne amáà teyúóté òò yenténèmè opaawaà, tenòtè òò yenténèmè ticuòti.

Ti bá ntúmè betònnédíébé

6 F́ nhotōnnékótì, kote sikēũ borè ḱyà s̀ d̀̀rì m̀ ḱpété mecì. 7 Sikēũ í m̀ke wèè s̀ bà, s̀ í m̀ke wèè s̀ benkú mutōmmú, s̀ í m̀ke okpààtì, 8 ke né ã waá nsi diitì dididèi m̀nnì ke bo nyo. 9 F́ nhotōnnédékótì a yó nduó ḱíté òmm̀nnì? A yóó ente òmm̀nnì? 10 A yóó ỳ m bo duó s̀mp̀ nwe ḱũ̀ ns̀mp̀, ḱom̀p̀ s̀mp̀. 11 A bo n yóó daate k̀ tidawantì da ìkú, k̀ mesém̀m̀ da p̀ nhoyúókú k̀m̀.

Osoùntì kó m̀borim̀

12 Wèè c̀ntì ke potì siyáàb̀s̀ ò tu os̀nt̀ǹt̀ nwe. 13 Ke ò nkām̀í inuò nke náánnè o naàc̀i ke fietì inómb̀, 14 ke d̀ m̀yeyi nke m̀ wantì s̀ã, ke ce nyekp̀r̀. 15 Dèè te k̀ m̀yeyi nhã ò do dim̀nǹ dim̀à, kòò potè bá ò báá na ḱyenté b̀t̀!

Kuyie nyí d̀ d̀

16-19 Dènnè bo d̀kuò ndi Kuyie nyí d̀ d̀, d̀yiekè ndi ketíkè k̀ í d̀ ḱyà d̀ feǹnf̀, dèè tu:
Tep̀t̀,
siyáàb̀s̀,
a bo s̀ntém̀ ḱkuò oǹt̀,
iyentotì yeyi,
wèè c̀ã m̀yeyi mmudò̀r̀m̀,
a bo nsómm̀ ke náá nha í yà d̀,
nè a bo ncem̀m̀ yekp̀r̀ a teb̀i cuokè.

Ti bo ndakem̀ benitipòbè b̀è d̀uti d̀utinè benitidaabè kp̀í

20 M bire, nyo a cice da náá nt̀, báá yete a ỳ tié. 21 Ánnè i a yèmm̀ mieke, ḱ nyì dùúkú a f̀ǹí kus̀r̀k̀ k̀m̀. 22 Ì yó nda ni a c̀mmu, ḱ nda baa a duó d̀, k̀a èntè ì nda náánnè. 23 A cice nè a

yõ, be tié ndò nfitírè nde, ke tú kuwenniku, bè da kpannè ke da benkú mufòmmu ce nku. ²⁴ Ìì yó nda kãnké onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otàù pokù nùnaatí. ²⁵ A bá nyáá nde kóo nitipòkù botí o wenniku kpéí, báá yie nkòò da souté nè o nu. ²⁶ Onitipòkù wèè dàu í bo kòò dauti dautinè benitidaabè o borè a kperere ãã yè sámpró nwe, wèè m̀̀ke o dàu kòò t̀̀kénè ò bo nintémè a fòmmu. ²⁷ Om̀̀u bo ãnné muhãá nho yaà̀yòrè miẽke kòo yà̀tì báá cútáà? ²⁸ Oǹ̀tì bo na kénkérí muhãá miẽke ke báá cútáà? ²⁹ Mèè botí nku a báá na kékááké a kou pokù kè bè da yóu. ³⁰ Bè ãã í ncíẽ nwèè yùúkú ke bo ku ò dikònnì d̀̀mmè. ³¹ Kè bè ò ya ò ãã yietí kuce mèyiekè ndi, kédúó nho kperere demou ò m̀̀ke dè o cíètè. ³² Wèè me nduánè otàù pokù ò tu kuyèinkù nku, ke cààrè o fòmmu. ³³ Bè ãã ò puotímu kóo fèik̀̀unne bá de kó ifei báá deè. ³⁴ Dè ãã yonke o dàu nwe kòo miẽke peike kòò mpèiri bá mmesémmè báá ò pĩ. ³⁵ Ò ãã í ndó tiyeti matì, bá kè di d́́ dí ò cu kè dè nsũ ò báá yie.

7

Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè ciitémè odapàà

¹ M birè nyo n náàntì, kényíé n tié, ² ndòari nda náá ntì kénfòu. Ndake n tié òkpéí nha nannitè kòme, ³ ké ntì pikú tei tei, ké tì wàri a yèmmè miẽke. ⁴ Ndó meciì ke d̀̀o nha tãũ, kentaunè meyèmmè ke d̀̀o nha népo. ⁵ Mèè yó nda kãnké onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otàù pokù kó kuǹ̀naatí.

⁶ Diyìè mari kè nní mbo n cíètè, ke síéké fenétì, ⁷ káyà idapumbí, ìì í yé dèmarè, i miẽke kè dèmarè tu

kuyènkù. ⁸ Kè dè ncènti dihei benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kó dikàri, kètũnne òmòu cǐtè kó kuce. ⁹ Ke sǐ nde dò ndiúríkèpànni, ke yuotóo ke bo ke biiri. ¹⁰ Kòo íténi kóò co ke bo ò ciité ke sàri onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kòmè. ¹¹ Kòo nànfè tònni, kòo kǎnti yàùti, bá ò í kari o cǐtè, ¹² ke firì dihei, yaárèbè nè sicēkaa simòu, ke wanti benitidaabè. ¹³ Kòo pǐ nde kóo dapàà, kóò ɔ́rí bá ò í dé, ¹⁴ ke dǎ: N sòò béi ndinùù mari ndi Kuyie nyùkè ke di dèite yí. ¹⁵ Dèè te kè n yènní a wammù ke me nda yà. ¹⁶ M pitému n dǔù ìnkè tiyààti ke di sàri Esibiti kó tiyaáyónti, ¹⁷ ke di yòore tũdààribè bebotí bebotí. ¹⁸ Kòtèni kè tí nyié nke yo nkunaatí ke dǎari ti dómè kè dèe wenténè. ¹⁹ N dǔù ítému ke kàte kupòòkù dedétirè. ²⁰ Ò tǎmu kudǎukù nè idiítí ò í yóo konní kòo tǎnkù pǎnwè í yènní. ²¹ Kòo ò kpèntè kpèntè nè kunùnaatí. ²²⁻²³ Dende kòo ò tũnne, kéndò mbè kàrinè fèè nààfè mukù, ke dò mbè boú kuwáátikù ke bo puotí, ke kù tǎ ke ta ku dinni, ke dò ntenàtè ò ntatimè nticùàti ke dǎ mecǎa. Bá ò í yé ke tú dè yóo kũnté o fòmму.

²⁴ M bire kènté n náànti, kényie n yè mmù. ²⁵ A báa yóu kàa yèmmèe kàte de kóo nitipòkù botí bíékè kòò da souté, báa tũnne o ce. ²⁶ Ò buó mbenitibè péu ndi ke kùò benitikperibè. ²⁷ O cǐtè tu mukũũ nkó kuce nku kùù kàrinè kudǎnkù.

8

Meciì nyumè benitibè

¹ Mecii mèè yu, di í yoà?

Meyèmmè pǐékù kè di baa yoà?

² Mè bo ditennì ìnkè nke,
ke cómmú iceyàtìi,

³ benìtibè pēnkù dè yebòrìnò
ke náá nke tú:

⁴ Díndi benìtibè, n yu dí mbe,
n náánnè dí mbe.

⁵ Díndi tídiènti wammúnè mecìi,
díndi tiyèinti mōstenè meyèmmè.

⁶ Kénténè n yóó di náké tì,
n yóó di náké weti weti nwe.

⁷ N náá ntimómmānti nti,
tiyèiti í yìèní n nùù.

⁸ N náá ntináansààtì nti,
n yí sòú m me nyí cìí.

⁹ Wèè cìi wèè yóó tì banté.

Wèè yé dèmarè kòo banté tì tumè timómmānti.

¹⁰ Ndónè n tié nkè dèe pēxété idíítí.

Ndónè mecìi kè dèe pēxété mesoò nsààmè.

¹¹ Mecìi mpēxétému medèi,
kusārikù makù í mè tùòke.

Mecìi nnàámmè mè tu wè

¹² Mí mmecìi n neitinè meyèmmè mme,
kè n yóó dōò dè n totí n yèmmè.

¹³ A bo ndémè Kuyie dèè tu a yete meyei.

N yí naatinè sifei yembè, sipoò yembè
bèè borime í wenni nè bèè sounte.

¹⁴ Míi òò tié nhonìtì kòo ciité.

Míi tu mecìi nke duò mmuwērímú.

¹⁵ Míi te kè bekpààtìdièbè baké,
kè bebeéndièbè bekù kè dè wenni.

¹⁶ Míi te kè bekpààtìbè nè beheikènkótìbè nè
ketenkè ìnkè kó bebeémbè bemou kè bè baké.

¹⁷ Bèè n dó, m be ndó,
bèè n waà, mbeè n yàu.

- 18 Mîi te tikpàtì nè disānni,
tikpàtì tìi í deu nè meborime sààmè.
- 19 M pārè wennimu ke pēēté mesòò nsààmè,
kè n cōntimu pēēté idíítí.
- 20 N kéri timóm̄m̄nti kó kuce nku benitisààbè tũ
nkù,
- 21 ke dō̄ri mesàà mbèè n dó,
ke bè duò ntikpàtì.
- 22 Kuyie nni ndòò kè dè m̄ntemu,
kù niitè kédòò mí nwe ke né dòò desonne.
- 23 M bomu sáà,
kutenkù mu nyí dòò kè m bomu.
- 24 N yó mbo kè dà̄m̄èrìbè nè sibií kè dè mu nyí bo.
- 25 Yetārè nè sitāà dè yóó dòò kè m bomu.
- 26 N do bomu ke s̄ nKuyie mmu nyí dòò ketenkè nè
keĩnkè,
kù yóó dòò denennè sàm̄p̄rè ketirè kè m bomu.
- 27 Kù yóó dòò keĩnkè ké bo ānné tiwetì m̄nku kè m
bomu.
- 28 Kè kùu ānné yewetè nè sibií
kè meniè nní nyièní nè muw̄rímú.
- 29 N do bomu kè kùu kéété dà̄m̄èrì m̄nku ke dò:
Meniè mbá mp̄enkù, kéānné ketenkè.
- 30 N do bomu nè ku kè ti p̄i mmutōmmú yewe
yem̄u,
ké n kù duò ndiwèi,
ke yānku sáà ku ìkè,
- 31 kényānku ketenkè kù dòò kè ìnkè,
kè dè n naatinè benitìbè.
- Dè bo nnaatimè wèè yie mm̄cùì nk̄peti*
- 32 Di mm̄nni m bí, keè nè n náāntì.
Dè nnaati wèè yie n tié.
- 33 Di báá yete n tié,

cɔuténè i kéciité.

³⁴ Dè nnaati bèè kèmmú n tié,

kè ð ncómmú m bòrìnúù ke tũntí n cĩètè sáà.

³⁵ Wèè m̀ pètè ò pèté mufòmmu mmu,

ke pèté Kuyie nkó mesàà.

³⁶ Wèè ñ cààrè ò cààrè omáà ndi,

wèè n sènkèrì kòò dó mukũũ.

9

Meciì yumè tiyèntì

¹ Mecìi mmaá me cĩètè nte ke cònné yesãnkè yèyiekè, ² ke kùò iwũã, ke kùàti menaà nke cònné tábùrì, ³ ke t̃ mbenitipot̃mbè diheì, kè bè còmmú dèè ikú ke yu, ⁴ ke tú: Díndi tiyèntì kòtènní diè. Ke náá ntidièntì ke tú: ⁵ Kòtènní kédi n diiti, káyà n naà n kùàti mè. ⁶ Yóunè tiyèntì kéfòute. Tũnnenè mecìi nkó kuce.

Meciì nyiè nè tɛpòtè yiè be kó tináàntì

⁷ Kàa tié nɛpòtè yiè nhò dá sènkèrìmu, kàa tié nhonitiyonkuwe ò da sámmú. ⁸ Báá tié nɛpòtè yiè, ò yàà bo da s̃ntènè, tié nwèè ciì kòò nda dó. ⁹ Kàa tié nwèè ciì ò dòke ð ciitému, kàa tié nhonitisààwè dèè ò yíè mecìi. ¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndèè tu mecìi nkó diketirì, kàa dòòri Kuyie ndómè a m̃wɛtɛ meyèmmè. ¹¹ Kè mecìi béi nke dò: Mí mmeciì m bo okũnne a fòmmu kó yewe kè yèe sũũ. ¹² Kàa ciì dè tu a kó mesàà mme, kàa tu tɛpòtè yiè nha pèté de kó tiyeti amáà.

Tiyèntì yumè benitibè

¹³ Tiyèntì dònne onitipòkù nwe wèè wékete ke yei nke í yé dèmarè, ¹⁴ ke kari o cĩètè bòrì, diheì ikú dè. ¹⁵ Ke yu bèè bókù kuce ke p̃enkù, ke tú: ¹⁶ Díndi tiyèntì kòtènní diè, ke náá ntidièntì ke tú:

17 Menie mmèè yùúkú mè wèètimu, kè musàrikèdii naati. 18 Bè me nyí yé ke tú bè kòri mukũũ mborè nde, kè de kóo nitipòkù yu bè kè bè tati kudànkù.

10

Yekotinò yèè tukúnè onìtì kó mufòmmu

1 Sadowaò kotinò. Debire dèè cii dè nàrikùnko de cice yèmmè mme, dèè yei nkè dè cààri de yò kòmè.

2 Meyei nkó tikpàtì í màke mucántimu, meborime sààmè kpèti tiì duò mmufòmmu.

3 Kuyie nhõ í nyóu kè dikònni pĩ nwèè borime wenni, kù me nhõ í nduó nhonitiyeiwe ò dós dè.

4 Wèè pĩ mmutómmú nè tikónnéyãati ò naà nfedawanfè nfe, kè wèè pĩ nnè tikònyauti kòò kpàrikù.

5 Wèè sòri tidiiti dididèi mònni ò ciimu, wèè duó dididèi mònni kòò yo nyifei.

6 Bèè borime wenni bè pieti mesàà mme, kè benitiyeibe sàri be yonku be náànti mièke.

7 Bè ãã í nyè nwèè borime wenni o kpéí, bè ãã yè nhoyonkuwe nwe nè o yètìròo.

8 Wèè cii weè yíé ntináànti, wèè náante tiyeinnáànti kòò fieti.

9 Wèè dàòrimè wenni ò ã nkéí ke í yìèkù, wèè kòmè í wenni kè bè ò yàu.

10 Wèè sòri ke kámii inuò ò fèũnko betòbè mbe, wèè náà tiyeinnáànti kòò fieti.

11 Bèè borime wenni bè náànti duò mmufòmmu mmu, kè benitiyonkubè sàri be yonku be náànti mièke.

12 Wèè nìí mbetòbè ò ce nyekpàrè nyè, kàa dós otòu a báá yà o yei.

13 Bè ã̃ banté mɛciì nyiè nho náàntì mièke nke, kè tiyɛ̃nti bo kuyèinkù kpéí.

14 Mɛciì nyembè yéúti bɛmáà ndi mɛciì, kè bèè yei nkè bɛ náàntì bè buò mmɛcãã.

15 Tikpàti yiè nkpàti ò kãnké kuduotí kōmɛ mmɛ, kòo cĩrì sémmè ò kòù.

16 Wèè borimɛ wenni o kó muc̃ntimu tú mufòmму, kòo nitiyonkuwe yeti tú mɛyei.

17 Wèè yíé nyitié nhò kèrí mufòmму cɛ nku, wèè yetɛ itié nkòò fieti.

18 Wèè sòrì mɛpóm̃mè ò tu siyáàbisí yiè nwe, wèè wátiri betàbè kòò tu kuyèinkù.

19 Kàa nùù tònnì a ã̃ yetému, wèè pĩ nho nùù ò ciìmu.

20 Wèè borimɛ wenni o náàntì dòñnè mɛs̃s̃ nsààmè mmɛ, onitiyonkuwe toti mèè yèmmè í tú dèmarè.

21 Wèè borimɛ wenni o náàntì teènnèmu bɛñtìbè péu, kè kuyèinkù k̃ nku yẽnti kpéí.

22 Kuyie ndòò wè mɛsàà nweè kpɛɛ yíé, wèè dòòrinè muw̃rímú ò í yéúti dèmarè.

23 Kuyèinkù borè mɛyei nyí tú dèmarè, dè ã nkù dò ntikpèiti nti, wèè mòke mɛyèmmè kè wenwe ñnnè mɛciì.

24 Onitiyonkuwe í dó dè, dɛè ò tũ̀kùnì, kè wèè borimɛ wenni kòò piɛti ò dó dè.

25 Kè kuyaakù tũ̀kení kù ã̃ nɛinèmu onitiyonkuwe, wèè borimɛ wenni kòo nfííkú dipũũ kōmɛ.

26 Dèmmúrè yàríkú mèè botí yɛñnì, kuyukú tii mèè botí inũ, wèè duó nhot̃nnédíétì mut̃mmú dè ã mmɛ nhò dò.

27 Wèè dé Kuyie nho bie nh̃s̃ yíému, kòo nitiyonkuwe kpɛɛ yaatɛ.

28 Onitisàù bàà dè, dèè ò duò ndiwèi, onitiy-onkuwe bàà dè í ò duò dèmarè.

29 Kuyie nhõ nkānkému wèè dḡ̀rìmè sìé, wèè kḡ̀mè í sìé kòò duò.

30 Dèmarè báá nampε wèè borimε wenni, benitiyonkubε me nyí yó nkpaá dihèi.

31 Wèè borimε wenni ò nàánnè mεcìi mme, kè siyáábìsì yembè dò mbèε kéké be nóndíé.

32 Wèè borimε wenni o náàntì teénnèmu, kòo nitiyonkuwe kpèti kò̀rì.

11

1 Kuyie nyí dó siyáábìsì potampeé, kù dó sù beú s̀nsi weti weti.

2 Bè ãã í ndake tεp̀tè yìè nkpeti, wèè í m̀ake tεp̀tè ò c̀ìmu.

3 Wèè yèmmè wenni o yèmmè mεè ã nhò ni, kè mεdḡ̀rìmè yεimε yìè ndḡ̀rìmè ò kò̀.

4 Idíítí í yóó da teennè Kuyie mbeéntì yìè, wèè borimε wenni weè yóó cooté.

5 Onitisàù dḡ̀rìmè mεè píenko o cε kòo nitiyεiwe yei nhò buò.

6 Onitisàù dḡ̀rìmè sààmè mεè ò dεerí, kòo nitiyεiwe yei nho p̀í.

7 Onitiyεiwe ãã kù kòò do baá dèε yεimmu kέwēnnénè o kpàtì ò do tá tì.

8 Wèè borimε wenni ò ãã yenténèmu mεyεi, nkòo nitiyεiwee do mε miεke.

9 Bèè í dé Kuyie mbe náàntì kò̀umu, bèè dé Kuyie nkè be c̀i mbè dεerí.

10 Kòo nitisàù bo kè dè naati, dè ã nnaatimu o èi k̀obe, kòo nitiyεiwe ku o èi k̀obe nyānku.

11 Benitisààbè náàntì tìi dèúk̀unko be èi, kè benitiyεibe kpèti di buò.

12 Wèè nàá ntináanyeyiti otàù ò í ciì, wèè ciì ò ã nti ncíékému.

13 Wèè wátìrì betàbè ò dáanko disàrì kpeti nti, wèè ciì ò ã nti sàrimu.

14 Kubotí kùù kpa bekótíbè kù kōmmu, kùù kó bekótíbè sū kuù ã nfòù.

15 Kàa béi nke tú a bo yietí opòò kó dibànnì, a bo demmu, kàa cíéké dè bo nda naati.

16 Onitiposàù nwe bè nsāntímè, wèè dó mutōmmú wèè kpàrikù.

17 Kàa dòòrì mesàà a mè dòò amáà ndi, kàa dòòrì meyei, a caàrì amáà ndi.

18 Onitiyeiwe kó mucántimu tú siyáàbìsí kōmu mmu, wèè borime wenni kòo kōmu tú mumóm̄mm̄mmu.

19 Wèè dòòrì mesàà nhò yó nfòùmu, wèè dòòrì meyei kòo kù.

20 Kuyie nyí dó wèè ciinte, kù dó wèè dòòrì wènwe timóm̄m̄m̄nti.

21 Bè yóó kpetínnému benitiyeiβε, kécoo mbesààbè βem̄ou.

22 Onitipòkù wèè wenni ke í ciì ò dònne mumámáá mes̄o kōmu mmu bè tōnné mù def̄nkùrè ãnnì.

23 Onitisàù wanti mesàà mää ndi, kòo nitiyeiwe ce nhomáà kemieke.

24 Wèè pãã mmediè nweè kpàrikù, wèè nùtè pikú kòo cītiri.

25 Wèè pãã mmediè bè we mpãã mmediè, wèè pãã mbetàbè menie bè yóó we pã menie.

26 Bè sããmmu wèè sòrì tidiiti, ke yárí wèè tì fiiti.

27 Wèè dòòrì mesàà mbè we ndó, kè meyei ntuàkùnì wèè dòòrì meyei.

28 Wèè duó nhomáà o kpàtì ò bo do, wèè borime wenni kòò mbitírí.

29 Wèè ãà dikònkòònnì o cīètè ò í cǒntí dèmarè, kuyèinkù naà mmeciì nyiè nkó kudaakù nku.

30 Onitisàù dǎòrimè duò mmufòmму mmu. Wèè cii kòò nò nke yūōnnì betòbè o bíékè.

31 Wèè borime wenni ò màkemu mucǒntimu ketenkè ìnkè, onitiyonkuwe nè wèè dǎòri meyei nkè bè màke be kōmu mediè.

12

1 Wèè dó kéciié weè yie nyitié, kuyèinkù kuù í kemmu itié.

2 Kuyie nhōō pènsirì wèè dǎòrimè wenni wènwè, kèbekénè wèè yèmmè í wenni.

3 Òmòù òō í nfíi nhomáà nè kuyonku, wèè dǎòri Kuyie ndómè weè ò nfííkú.

4 Onitiposàù duò nho dǎù nwe kuyèhnaatí, kòo yeiwe do mmumòmму mùù càà nho dǎù.

5 Benitisààbè kó meyèmmè tu mesààmè mme, kè beyeibe kōme tú mèè ò ndó kéciié.

6 Beyeibe náàntì tu didíiñtári ndi dìi kòù, kè besààbè kpèti tú tii dèerí betòbè nè mukūū.

7 Kè benitiyèibe do be kperè marè òō í nkpaá, besààbè cēi sii ò nfííkú teii.

8 Bè sǎntí wèè cii wènwè, ke sǎá nkuyèinkù.

9 A bo mmàkemè otōntì òmáà dè tōūnè a bo déúkūnnemè amáà ke mǒnté mudii.

10 Onitisàù ò ndakemu o wūō kpéi, kòo yeiwe mièke ò còú.

11 Wèè kuuti kupaku weè màke tidiiti, wèè firì detetirè ò í cii.

12 Benitiyèibe dó mucǒntimu yeimu mmu, benitisààbè bèè òō cǒnte.

13

¹ Debire dèè cii dèè yìé nde cice tié, dèè màke tefentè dè í yíé nhòmòu kpeti.

² Onitisàù náàntì ò pèí mesàà mme, kòo yeiwe ò nwanti kédòò meyei.

³ Wèè yé ò náá nke tú mù weè kánké o fòmму, wèè í yé ò náá nke tú mù kòò cààri o kōmu.

⁴ Otōnnédíétì í péú ò dó dè, wèè dó mutōmmú weè dè pieti.

⁵ Onitisàù í dó siyáàbìsì, kòo nitiyeiwe cààri ke ãã omáà ifei.

⁶ Wèè dòòri mesàà mme ò nhò kánkému, kòo nitiyeiwe yei nhò fétinko.

⁷ Bèmbàbè ò ndòari ke dò mbè kpààtirì bá bè né í màke dèmarè, kè betòbè ndòari ke dò mbè tu beçĩribè kè né màke demòu.

⁸ Tikpàti yìé nhòò yietì mōnnì marì kédèetè o fòmму, ocĩri yie í yĩèkù tìmatì.

⁹ Onitisàù dōnnè fitírè dèè còú dènde, kòo yeiwe dōnnè fitírè dèè ku.

¹⁰ Tèpòtè yìé nce nyekpàrè nye, wèè cii kòò yìé nyitié.

¹¹ Bè waá ntìì kpàti péu dimōnnì dimáà tì dèu mecãã mme, bè waà ntì sàm̀pó sàm̀pó tìì dèúkú.

¹² Kàa kèmmú dèmarè ke mōnté dè cààri meyèmmè mme, kàa dó dèmarè ke dè pèté, dè duò mufòmму mmu.

¹³ Wèè yete itié nhò bo yà de kó tiyeti, wèè yete ikuó kòo yà de kó mucōntimu.

¹⁴ Mecìì nyiè nkó itié nyiì duò mmufòmму, ke dèerì onìtì nè dèè na nhò tōnì mukũũ.

¹⁵ Bè dému mecìì nyiè, kòo nitiyeiwe borime yóu.

16 Meciì nyiè nhõõ totí o yèmmè mme kédòò tìmatì, kè kuyèìnkù benkù ku yeìntì.

17 Ditõnnì yeiri waà meyei mme, kè ditõnnì sààrì tì tũnnì.

18 Wèè yete itié nhò yóó naá nfeḍawanfè nfe kè bèè ò sènkèrì, wèè yie nyitié kè bèè ò sãntè.

19 Kòò nìtì dó òmàrà kè dè pèté dè ò nhò naatimu. Benitiyèibe bié í dó kényóu meyei.

20 Wèè neitinè meciì nyembè ò õõ ciitému, wèè neitinè tiyèintì kòò naá nkuyèìnkù.

21 Meyei ntũ mbenitiyèibe mbè, kè mesàà ntu besààbè kó mucóntimu.

22 Mesàà nyiè mbí ò sòtè o kperè nde, kòò nitiyèiwe kperè naá mbesààbè kperè.

23 Becĩribè paa mpéimu mesàà, kè benitibè kó mbè í wenni mèè kpéí.

24 Wèè í puotì o birè, ò í dè dó, wèè dè dó wèè dè tiè.

25 Onitisàù í mónnì ò yo mmù, onitiyèiwe wèè mónnì ò yo mmù.

14

1 Onitipòkù wèè cii wèè maà o cĩtè, wèè yei nkòò tè pùònnè o nòu.

2 Wèè borime wenni wèè dé Kuyie, wèè borime í wenni kòò kù sènkù.

3 Kuyèìnkù ò nnáá tefentè kó tináàntì nti, kè meciì nyiè nkpeti ò kãnkù.

4 Inààkè ìì dùò ì í borè, mùmamù õõ í nhã yebuò, inaakperí borè tidiitì de mbo.

5 Timómmànti yiè nnáà nhò yà dènde, kè siyáàbìsí yiè nnáà nhò í yà dè.

6 Terpòtè yiè nhõõ wammú mecii nke móntému, wèè mòke meyèmmè kòò pété mecii nfààrè.

7 Kenté kuyèinkù a í yóó pété mecii nkpeti matì ku borè.

8 Wèè cii weè yé ò dòòri mè, kè kuyèinkù yeintì tu kù bo nsoúmè.

9 Kè kuyèinkù dòò meyi ndè òò í nkù dò mmèmamè, wèè borime wenni weè pieti Kuyie nkó mesàà.

10 Onitì weè ò nyé o yeñcaàrìmè dòmmè nè o wèi, otàù báá na kényé dè ò dòmmè.

11 Benitiyeibe cèí yóó duómu kè besààbè kpesi ndéúkú.

12 Mònni mari onitì yèmmè ò ndò nho borime wennimu kè mè né ò kàrinè mukũũ.

13 Onitì bo na késanne o yeñcaàrìmè kendaú, kè mudaá nní nyóó deè kè meyeñcaàrìmè feitè.

14 Wèè borime í wenni ò yóó yàmu de kó tiyeti, wèè kãme wenni kòò yeti ntú tisààtì.

15 Wèè í dake weè yé mbè naá ntì timou, wèè dàke kòò òò totí o yèmmè.

16 Wèè cii weè dé meyi nke mè kenní, kuyèinkù í yĩèkù dèmarè ke mòke tefentè.

17 Wèè mièke cãã ke péíkú ò dòòri deyèinkperè nde. Kè bè sènkù wèè yèmmè í wenni.

18 Bèè í toti be yèmmè be còntimu tu tiyeintì, bèè totí be yèmmè kè be kãmu tú bè bo yĩétémè dèmarè.

19 Benitiyeibe yóó nínkúmu besààbè òkè. Kè benitidannibè ndari bèè wetí be kó yebòrè ke dó kéta.

20 Kpankperè í mòke o népo, tikpàtì yiè nyie népobè í sénní.

21 Wèè sènkèrì o kou ò dòò meyei mme, dè nnaati mesémmè bonè wè becīrìbè.

22 Bèè wanti meyei mbè fietimu, bèè wanti mesàà nkè bè dòòrì dèè wenni ke síé.

23 Mutōmmú muməu məkemu mucōntimu, kàa me mpoti dinùù mää dikōnnì da pī.

24 Mecìi nyembè cōntimu tu tikpàtì kè tiyèintì yó ntú tiyèintì sáà.

25 Timómmənti yiè nnáá nho yà dèndε ke dεerí benitìbè, kè siyáàbìsí yiè nnáá nhò í yà dè.

26 Wèè dé Kuyie nhò í yīèkù tìmatì, kè kù kánké o bí.

27 A bo ndémè Kuyie ndεè duò mmufōmmu, ke dεerí onitì nè dèè na nhò təní mukūū.

28 Kòo kpààtì nitìbè sū ò ò ndεumu, kè bè kēke o kpàtì do.

29 Wèè miεke í cāké ke péíkú weè cìi, wèè kəke péíkú mecāā nkòò benkú ò tumè kuyèinkù.

30 Kuyèinnaatì tú kukōnaatì nku, kè mepómmè tu muməmmú mùù càá ntikōntì.

31 Wèè sènkèrì ocīrì ò sènkèrì Kuyie nku kùù ò dòò, wèè məkεnè ocīrì mesémmè kòò dèúkunko ku yètìrì.

32 Onitiyeiwe yei mmeè ò buò, onitisàù í yīèkù tìmatì bá mukūū.

33 Meyeimmè yiè weè məke mecìi, kuyèinkù báá na ké mè banté.

34 Kubotì kùù tə timómmənti kuù dèúkú, kè meyei nhāà kubotì ifei.

35 Okpààtì sántì betōmbè bèε cìi bèmbε, kòo miεke cóú mbèè ò āà ifei.

15

1 A bo ténnémè otòù tináánnatì dè bónkùngo kemieke nke, kè tináanyeiti kè ínko.

2 Meciì nyiè nnáaàntì naatimu, kè kuyèinkù náante ntiyèinnáaàntì.

3 Kuyie nwúómmu tipíntì timòu, ke wúó mbeyeibe nè besààbè.

4 Tináánnatì duò mufòmmu mmu, kè tináanyeiti kòurì meyèmmè.

5 Kuyèinkù kuù sènkù ku cice tié, wèè dàke kòò ì yié.

6 Tikpàtì dietì bo onitisàù cǐtè mieke nke kòò nitiyeiwe kó mucóntimu tú meyeñcaàrìmè.

7 Meciì nyembè ntùònkò meciì mme, tiyèintì kpere í me ndò.

8 Kuyie nyí dó benitiyeibe pā̀rè, kù còú besààbè kó mubáammu mmu.

9 Kuyie nyí dó benitiyeibe borime bitì, kù dó bèè wanti bèmbè dèè wenni.

10 Fenasáàfè bo wèè yóu kuce o kpéí nke, wèè yete itié nhò yóó kúmu.

11 Kuyie nyému kudònkù dòmmè, kù né bá nyé onitì yèmmè mmaà?

12 Tèpòtè yìè nyí dó bèè ò kpannè, ò í kòrì meciì nyembè borè.

13 Kuyèinnaatí caànnì keyùikè nke, kàa yèmmè cààrè kèe yátí kényátí.

14 Wèè m̀̀ke meyèmmè weè wanti meciì nkéyíété dèmarè, dè ò nnaati kuyèinkù ku yeintì mieke nke.

15 Yewe yemou tu mefèùtímè mme osénniwè borè, ke tú dibanni sáà wèè yèmmè naati o borè.

16 Kàa kpa a kperε ke dé Kuyie ndè tǔñè a bo ndè m̀kεm̀ε ke bonè iyǐ̀εke.

17 Kàa yo ntikũnfã̀t̀i ke bonè diwè̀i dè tǔñè a bo nyomm̀ε inaam̀a m̀εk̀ùò nkperyi ke bonè yekpà̀rè.

18 Kεmiεke yiè nce nyekpà̀rè nye, wèè pĩ̀i nhom̀aà k̀òo yè b̀ónk̀ũnko.

19 Otǔnnédíét̀i ce ð ndáát̀i tipot̀i nti, k̀òo nitisà̀u k̀òku wenni.

20 Debire dèè c̀iì dè nárík̀ũnko de yembè yèmm̀ε m̀mε, k̀è d̀εε yei nkè dè bè s̀enku.

21 Kè kuyè̀ink̀ù d̀ò̀ri deyè̀inkperε dè ð nk̀ù naatimu, wèè tot̀i o yèmm̀ε k̀òò d̀ò̀ri dèè wenni.

22 K̀òo nìt̀i í békú bet̀abè mec̀iì o kperε báá yie, k̀è benit̀ibè péu ò duó nyitié nwèe na ké dè d̀ò̀.

23 K̀òo nìt̀i nò nke t̀énǹinko tináànt̀i dè wennimu, ke naati ò bo béimm̀ε tináànt̀i t̀iì wenni dè dò nwèe t̀i b́éi nd̀iì m̀ònǹi.

24 Onit̀i wèè c̀iì ò tũ nde ïnkè kó kuce nku mufòmmu k̀òku, ke búút̀i k̀ùù cuuti kud̀onk̀ù.

25 Kuyie nh̄̄ p̀ontemu t̀ep̀òtè yiè nc̄̄t̀è, k̀énc̄̄k̀é okúpok̀ù kó teb̀at̀è.

26 Kuyie nyí d́ó meyèmm̀ε yeime, tináànsà̀t̀i nti k̀ù dóm̀ε.

27 Wèè d́ó idíít̀i mediè nhò buò nho c̄̄t̀è nte, wèè í d́ó ticuuti k̀òò ð nf̀òù k̀ém̀ontε.

28 Onitisà̀u ð̀ tot̀i o yèmm̀ε m̀mε ke né na kéb́éi, k̀òo nitiyeiwee s̀ónté k̀ép̄̄t̀oo tis̄̄nt́́ńànt̀i.

29 Kuyie nyí d́ó benit̀iyeiε, k̀ù k̀ém̀m̀ú besà̀abè kó mubáammu m̀mu.

30 Fεn̄̄nsà̀afè nárík̀ũnko meyèmm̀ε m̀mε, k̀è tináànsà̀t̀i yèút̀i muw̄̄r̀ím̀ú.

31 Bè kp̀annè wè o ðnǹi kṕéi nk̀òò k̀ém̀m̀ú ò bo mec̀iì nyembè kó fεnafε miεke nke.

³² Wèè yetε itié nwè í dós o ònnì, wèè kemmu itié nkòò piεti mεciì.

³³ A bo ndémè Kuyie ndè duò mμεciì mμε, kàa dós kέδευκε, kέkùnnε amàà.

16

Kuyie mpĩmmè mutōmmú onìti borime miεke

¹ Onìti òò náké ò yóó dòò tinti kè Kuyie nkuù né yé tìi yóó dòò.

² Onìti yèmmè ò ndò nho dòòrimè memou wennyimu, Kuyie nkuù né yé bá wè o yèmmè.

³ A dós kέdòò tì, duós nti Kuyie nha bo yà tì dòòmè.

⁴ Kuyie ndòò bá dè ke yému kù dè dòò mùu kpreí, bá onitiyeyiwe kù ò dòò diyie yeyiri kpreí nke.

⁵ Kuyie nyí dós sifeí yembè kù yóó bè kpetínnému.

⁶ Mesàà nnè timómmonti deè tūnni meyei, kàa dé Kuyie nha òò yóumu meyei.

⁷ Kè Kuyie mpénsiri onìti borime bá o dootitòbè bè òò ò narikenému.

⁸ Kàa dòòri dèè wenni ke pèté sámpro dè tōūnè a bo dòòmè dèè í wenni kέpété mediè.

⁹ Onìti ò nwúómmu ò yóó dòò tì kè Kuyie nkuù né nte kòò tì dòò.

Bεkpààtibè borime dòmmè

¹⁰ Okpààti bekùnè Kuyie nkó muwērimú mmu ò òò í nyeté o beénti miεke.

¹¹ Kuyie ndós tí mbeú kè dè wennyimu, kuù ànné tēbiètè tì bo mbeú mēè botí.

¹² Okpààti í dós bèè dòòrimè í wenni, wèè dòòri dèè wenni wèè kpàti ò nfiíkú.

¹³ Okpààti dós wèè nàá wènwε weti weti, ke dós wèè nàá ntimómmonti.

14 Kòo kpààti miεke pεike ò bo na kékuo onìti, meciì nyiè nweè bo na kébónkùnne okpààti miεke.

15 Okpààti wèi duò mmufòmmu mmu, kòò dòòri mèè sàà ndò nftaboofε.

Onìti fòmmu miεke dèè tu desààrè

16 A bo mməkemè meyèmmè dè tōūnè a bo mməkemè mesəə, kàa bo nciimè tōūnè a bo mməkemè idiítí.

17 Benitisààbè yennínèmu meyei nkó kuce, wèè dàke o borime kpéi nhò dó o fòmmu mmu.

18 Tεpòtè tεè ɔɔ niité képí nhonìti kóo càke, tefentè tεè ɔɔ niité ke pí nhonìti kòo do.

19 A bo nwēnnémè benitisààbè ke kpa a kperε dè tōūnè a bo wēnnénèmmè sifei yembè kè dí totí bè éi dè.

20 Kàa totí a yèmmè mesàà nke dòò dèmarè a bo yà diwèi, wèè duò nhomáà Kuyie ndè bo nhò naati.

21 Wèè nàá ntináànì tìi wenni bè we ntú meciì nyiè, wèè nàá ntináannatì bè yié nweè kpeti.

22 Bèè mòke meciì mè bè duò mmufòmmu mmu, kè kuyèinkù yeintì kù kòu.

23 Mecìi nyiè nhɔɔ totí o yèmmè mme ke béi nkè bè me nyié nho náànì.

24 Tináànnatì dònne mecekùò mme ke weeti dinùù, ke duò nkukòhnaatí.

25 Onìti yèmmè ɔ ndò nho borime wennimu kè mè né ò kòrinè mukũũ.

26 Dikònnì dii ɔ nte kòo nìtìi pí mmutɔmmú, ke yé ò dómè kédi.

27 Onitiyeiwe waà mmeyei mme kòo náànì tùò mmuháá nkōme.

28 Onitiyeiwe waà nyekpàrè nyε, kòo náantəuti tũ tinépotì.

29 Onitiyonkuwe cii mbenitibè mbe ke bè tanninko meyei nkó kuce.

30 Wèè ũũ nke maá nho bènni ke dó kédòò meyei, nhò mè dòmmu ke dèè.

31 Tiyùpèitì tu kusārikù sàakù nku, ke yé mufòmmu okùmù tumè benitisaàbè kó mucóntimu mmu.

32 Onitidòù mómmuò ntú wèè nò nke ìkù o mièke, wèè nò nke pīi nhomáà ò pèètému wèè ãã kpa nkéna.

33 Onitì ã ntāũ tété ke bo yà nanke kpèti nti, demou dèè né dōori dè bonní Kuyie mborè nde.

17

1 Kàa yo ntikūnfāàtì ke bonè diwèi dè tōūnè a bo nhāmè imaa mpiéké tēè cīètè ke bonè yekpàrè.

2 Otāntì wèè cii ò ãã baatému tēcīètè bire dèè yete ditoò, kéwēnnénè de tebí kè bèè toté de cice kperè.

3 Bè ãã yááké mesòò nnè timátì péitì muhāã mmieke nke, Kuyie nkuù me nyàú onitì yèmmè mmè.

4 Onitì wèè dó meyei nhò kemmu inóndie nyeyi yembè mbe, kè siyáàbìsì yìè nkenti siyáàbìsì.

5 Wèè daú ocīrì ò daú Kuyie nku kùù ò dòò, kè meyei ntùòkení otòù kàa ò daú a báá mónté de kó tiyeti.

6 Bekótibè kó diwèi tu be yaàbí, kè ibí kpèri tú i cice.

7 Kuyèinkù í yíènnèmmè tináaḥsààtì, siyáàbìsì yìè nyí me nyíènnè ò bo mbakémè.

8 Bèmaabè yèmmè dò nticuuti dōori mesàà nke ã nte kè bè dó tii dòò.

9 Kè bè da dòò meyei nkàa mè yé dí nnaati, kàa mè mmè dènniní sáà dí nsí.

10 Kàa kpannè wèè cii dè bo ò teennè kéréxéte a bo puotímè kuyèinkù dinasáũ kuce tekòutè (100).

11 Onitiyeiwe ò ndó mecaàrìmè mme ò me nyóó máànèmu ditōnni yeiri.

12 Kàa conè kumuntūnkù kùù mōh̄té ku bí dè tōũnè a bo conèmè kuyèinkù nè ku yeinti.

13 Bè òò dòò wè mesàà nkòo dòò meyei, meyei nyí iiti o c̄f̄ètè.

14 Kàa keté dikpànni a kp̄ètè kukp̄éeroo nku, yí yúóó ke dikpànni mu nyí keté.

15 Kuyie nyí dó onit̄i caàrè kàa ò kònné, kù me nyí dó wè nnaati kàa dò ò caàrè.

16 Kuyèinkù yóó dòònè ba idíítí, kù bo ì donténè mecii mmaà? Kù í m̄ake de kó meyèmmè.

17 Onit̄i a népo ò nda dóm̄u bá d̄iì m̄onn̄i, kàa kou da teénnè diyìè yeiri.

18 Kuyèinkù kuù òò béi nképoté ku nòutè ketenkè ke d̄ò kù bo yiet̄i ot̄ò kó dibànni.

19 Wèè n̄onnè yekp̄arè ò dó meyei mme, wèè t̄a omáà ò dotimu.

20 Onit̄ic̄iint̄i báá yà diwèi, kè meyei mp̄ĩ fenón̄denyeife yiè.

21 Wèè p̄eitè kuyèinkù ò ò mbonè meyeñcaàrìmè mme, kuyèinkù cice í m̄ake diwèi marì.

22 Kuyèinnaat̄i tú mutie mmu, kè meyeñcaàrìmè yòku onit̄i.

23 Onitiyeiwe òò c̄outè ticuuti disòr̄i ndi, kécake tibeént̄i.

24 Mecii nyiè nh̄õ nwúó mmecii nkper̄e nde, kè kuyèinkù wùò nded̄étirè kù í yóó ninte dè.

25 Kuyèinkù cice ò mbonè meyeñcaàrìmè mme, kè ku ȳõ bonè iȳèke.

26 Dè í wenni a bo duómme kè wèè í cààrè kòò yietí, dè me nyí wenni a bo puotímè bekótíbè be sàà nkprí.

27 Wèè í náante náante sǒntíke ò mǎke meyèmmè mme, wèè mièke í péíkú ò ciimu.

28 Bá kuyèinkù kè kù cǐéké bè ò nyé ke tú kù ciimu, wèè pǐ nho nù ò ciimu.

18

1 Tenǒutǐtè yiè nhǒ ncáá nhomáà ndi, kè bè ò tié nho mièke peike.

2 Kuyèinkù í wanti mecii, kù ò ndó kébenke ku yèmmè dǒmmè mme.

3 Kàa yóú bè ò da senkèrimu, kàa dǒò dèè í wenni a di ifei.

4 Onìtì náàntì cǔmpúrìmu ke dǒnnè dàméèrì, ke dǒ ndinébòrì ke pǔǒ nke duò mmecii.

5 Dè í wenni a bo kónnémmè wèè cààrè, kétoú nwèè í cààrè tináàntì.

6 Kuyèinkù náàntì waà nyekpàrè nye, ke ce nyenacèkuute.

7 Kuyèinkù nù dii kù buò nkè ku náàntì kù pǐ timátì kǒme.

8 Onáantǒuti náàntì ò ndò mmucekòyuo mmu, ke wèeti ke cuutoo tipǒuti mièke.

9 Wèè í pǐ nho tǒmmú ò í cáánnè wèè mù cààri.

10 Kuyie nyètìrì kpeñni ke dǒ nkuduotí kperíkù nku, bèè borime wenni bè ò sǒri kuò borè ke bá nyèkù.

11 Tikpàtì yiè nkpàtì tii tu o kó disòrì, o yèmmè dǒ ntii ò kǎnké kuduotí kǒme.

12 Tepòtè teè ò niiténí kécaàrè onìtì, wèè kékùnne omáà kòò deuke.

13 Wèè ãã ténné tináaàntì ke mu nyí tì kèè mesàà nhò yeimmu ke ãã omáà ifei.

14 Kàa mō nkàa yèmmè caánni dè ãã da teennèmu, kàa yèmmè me ncààrè ba mbo na ké mè cáttinne?

15 Mecii nyiè nhõ nwanti ke yíétému, wèè mòke meyèmmè kòò kemmu itié.

16 Ticuuti ãã kpeté onìtì nwe kuce, kòo na kétuòke benitidièbè borè.

17 Wèè niité ke beé nho kpeti weè ã ndò nhò naati, yóu kòo dootitòu tuòkení kàa yà.

18 Kè di tãũ tété dè bo na kèpaà ndikpànni, kèpate bekperíbè.

19 Bè cààrè wè ã nkpeñnìmu kèpèèté diheikperi, kè yekpàrè kpeñnì ke pèèté dimátìkpetínni.

20 Nè onìtì náaàntì mièke nke ò pietimè mudii, o nùù dii te kòò yo.

21 Onìtì náaàntì bo nte kòò nfòu yoo tì nte kòò kú, wèè nannè tináaàntì ò yóó yàmu de kó mucántimu.

22 Wèè pèté onitipòkù ò pèté diwèi ndi. Kuyie nkuù ò dòò mesàà.

23 Ocĩrì ã nnáá nke báammu kè tikpàtì yiè nni nnáá nkè dè kpeñnì.

24 Kòo nìtì éropè sũ dè bo na kéntú o kó meyi. A népo mómmuò né pèétemu a tebite.

19

1 Kàa cĩnni kàa borime wenni dè tũñè a bo ntúmè kuyèinkù ke náante siyáàbisi.

2 Kàa í yé dèmarè dè í wenni, kàa dó kédòò dèmarè mecã nha ãã dòò meyi mme.

3 Onìtì yeintì tiì ã nte kòo caàrè o borime, kòo mièke ncóú nKuyie.

4 Tikpàti yiè nnépobè ð nsũũnkomu, kòo cĩri népobèè ò yàtenè.

5 Bè ð ì nyóu wèè sóú nke náá nwè í yà dè, siyáábìsí yiè mme nyí yóó yenténè tiyěiti.

6 Bè ð nkrentimu wèè nìtì o ìkè, kè benìtìbè bemou népo tu wèè pãã.

7 Ocĩri tebií ð ò yetemu, kòo népobèè ò sɪntenè, kòò dɔ kè bè béinnè ò báá bè yà.

8 Kaa totí a yèmmè a dɔ amáà ndi, wèè m̀̀ke mecii nkòò péú diwèi.

9 Bè ð ì nyóu wèè náá nwè í yà dè, wèè náá nsiyáábìsí ò fétinko omáà ndi.

10 Kuyènkù í mannèmè kù bo mm̀̀kemè desààrè, kudaakù í me mmannè kù bo mbakémè bekpààtìbè.

11 Wèè cii weè nɔ nke ìku o mièke, ò bo yèmmè bè ò d̀̀ò mèè yei, dèè ð ntú o kó diyètìrì.

12 Okpààti naupíé d̀̀onnè dicìrìcìrì kó feũntifè nfe, kòo sàà mboo ke d̀̀onnè tinémaàntì.

13 Debire dèè yei ndè cààri de cice yèmmè mme, onitipòkù wèè m̀̀ke yekpàrè kòò d̀̀onnè dinésimbàù dii dòú sáà.

14 Debire ð ð tieke de cice c̄f̄ètè nte nè o kperè, Kuyie nkuù me nh̄̄ ð da pã onitipòkù wèè cii.

15 Tit̄̄nnédíèti m̀̀ke muǹ̀ndammú mmu, kè tik̄̄nnéyãati yiè nk̄̄nnè dik̀̀nni.

16 Wèè yie nyikuó ò ð nfò̀̀umu, wèè í dake o borime kpéi nkòò k̄.

17 Wèè pãã mbec̄̄rìbè ò pènni Kuyie nku, kè kù naa yóó dè nhò t̄̄nnè.

18 Ntiè nha bire a kpaá m̀̀ke dii m̀̀nni m̄̀f̄iè, a né báá dè kùò nè kemieke.

19 Kemiεke diekè yiè nhõõ pétému de kó tiyeti, kòò cààrè ò dò nkéyietímu, kàa ò yóu ò naa yóó dè yiému.

20 Kénté itié, còuté i kéciité.

21 Onìtì ò nyému o yèmmè miεke ò yóó dòò tì, Kuyie ndó tì tii né õõ dòò.

22 Wèè borimε wenni bè we ndó, a bo ntúmè ocĩrì dè t̃ũnè a bo ntúmè oyáàbìsíkòtì.

23 Kàa dé Kuyie nha pété mufòmму kédi kunaatí bá meyi mmamè báá da tuakení.

24 Ot̃nnédíétì õõ baá dicabuu miεke nke, ò né báá na kéãnnè mucìè o nùù.

25 Poté tepòtè yiè, kuyèinkù yóó ciitému, kpannè wèè m̀̀ke meyèmmè kòo ciité.

26 Wèè cààrì o cice ke betì o yõ, ò tu debíyεire nde dèè ãã ifei.

27 M birε, kàa í kém̀̀m̀̀ú bè da náá ntì a yete meciì nkó itié nyi.

28 Siyáàbìsì yiè nhõõ soutému kénáké wè í yà dè kécaàrè tibeéntì, kè meyi nnaati benitiyεibe.

29 Bè õõ f̃éũmmu sipõõ yembè, képuotí tiyèintì.

20

1 Menaà ncií benitibè mbε, kè menakperímè cààrì onitì, wèè naá nkunaayã̀̀kù wè í ciì.

2 Kòo kpà̀̀tì miεke peike ò õõ í ncáãnnè dicirícirì d̀̀i ùntí, wèè péik̀̀unne okpà̀̀tì miεke ò dó kékũnté o fòmму mmu.

3 Kàa í kpaǹ̀tì dè tu diyètìrì ndi, wèè miεke péikù mecã nhò tu kuyèinkù nku.

4 Ot̃nnédíétì wèè í kuuti diyõõ, ditenwaà ò bo ndó kékõũ kém̀̀nté.

5 Onitì yèmmè dò ntebinte tèè cũmpùrì tènte, meciì nyiè wèè bo na ké mè fei.

6 Bè nàámmu benitìbè péu kó tinìtì kpéí, dè me nyóùmu a bo pétéme onitì mómmuà.

7 Kòo nìtì borime wenni, kòò dòòrì dèè wenni ke ku, o bí ãã di diwèi ndi.

8 Kòo kpààtì kàrì dikpààtikàrì ke bo beké ò pànke ãã bantému oyeiwe.

9 We mbo na ke dò ò wènkùnnè o yèmmè ke ténke í màke meyi?

10 A bo mmàkemè sipotampeé sùdésì kè sù càá nkàa yé a sì beú dìi mònni Kuyie nyí mè dó.

11 Kè debire borime yó nwenni bè pànke ãã mè yàmu de dòòrìmè mièke.

12 Yeto yèè yonè, nè inuà nyìi wùónnè Kuyie nkuù dè dòò dèdè.

13 Wèè nànnè inuà nhò naà nfedawanfè nfe, wèè ènni mecã nweè yo nke sànnè.

14 Odonti ò ntú dè í wenni, dè í wenni nwe, kè né ítóo késãnte omáà.

15 Mesòò nnè medèi ndè sūmu péu, meciì nkó tináàntì tii né wenni ke pèéte demou.

16 Kàa í yé wèè da màkenè dibànni kòo tóu yé nhò bo dì yietí, còuté o yaàbòrì kè dì nduó a borè a í ò yé mèè kpéí.

17 Muyáàbisidiì ò nnaatimu, ke né dente ke naá nyitáá a nùù mièke.

18 Wèè kèrmú itié nweè nò nke dòòrì dèmarè, kàa yóó kote dikpànni baatí mesàà.

19 Wèè wátìrì betòbè ò dáanko disòrì kpeti nti, kenté wèè nùù yau.

20 Wèè sãá nho cice nè o yã o fòmму bo ndònnè wèè fitìrè ku keyensùkè.

21 Kàa waà ntikpàtì mεcãã mmεcãã dikétémònnì tì ãã í ndèntenè mεsàà.

22 Bá ndó ke fós mmeyei mbè da dòò mè, bóúté Kuyie nkè kù da deeté.

23 Kuyie nyí dó sipotampeé sùdési tεyáàbìsìpotampete í wenni.

24 Kuyie nkuù ni onìtì naàcèi yetì dè, onìtì bo na kényé ò kàri kàà?

25 Dè tu mεyeyi mmε a bo sánté kébéinkoomè Kuyie nyìkè ke dò a bo kù dòò dèmarè, kàa yóó dounnè dìnùù Kuyie, totí a yèmmè.

26 Okpààtì wèè ciù ò ãã batemu bèè dòòri mεyeyi nké bè kpetínné bá mεsémmè bá mbè nhò bonè.

27 Onìtì yèmmè mεè dò nfitírè Kuyie nhò duó ndè kè dè bo nhò mí.

28 Okpààtì wèè tu onitisàù ke dòòri timómmònti wèè kpàtì fííkú.

29 Muwērímú muù tu odapàà nkó kusārìkù, kè tiyùpéitì tu odakótì kòku.

30 Onitiyonkuwe kó mutie tú tiyēiti, kè kupààti taà nhonitì yèmmè.

21

Mεciù nyiè bo nfòù mèè botí

1 Okpààtì yèmmè dònne mēniε mmε ke pũd̄ Kuyie mmè dónè kèè bíékè.

2 Onìtì yèmmè ã ndò nho dòòrimè wennimu Kuyie, kuù né yé bá wè o yèmmè.

3 A bo ndòòrimè dèè wenni ke síé, Kuyie ndε ndó, kè dè pēēté a bo kù fiémè iwũã.

4 Tεpòtè nè tefentè deè feinko benitiyeiβε kó mεyeyi.

5 Wèè pĩ mmutõmmú nè tikõnyauti wèè pieti tikpàti, wèè dó mecãã nkòò naà nƒedawanfè.

6 Wèè waà ntikpàti nè siyáàbìsí dè í m̀ake mucõntimu dè kàrinè mukũũ mmu.

7 Onitiyeiwe yei mmèè ãõ ò kùò ke yé ò yetemè ò bo d̀òmè dèè sìé.

8 Onitiyeiwe tũ nkùù ce í wenni, kòo nitisàù borime wenni.

9 A bo mbomè difii ke kp̄enké dè t̄õnè a bo nhānèmè onitipòkù yekp̄arè yìè.

10 Onitiyeiwe dó meyei mmè nè o yèmmè mem̄ou ò ãõ í nc̄ĩ mbá o népo.

11 Kàa puotí t̄ep̄tè yìè nkuyènkù ãõ ciitému, wèè m̀ake meyèmmè kòò yèútí mecii nnè itié mbè ò duó nyì mièke.

12 Kuyie ndó dèè wenni dènde, kù wùómmu dèè d̀ori benitiyibe c̄ĩ, ke bè tanǹnko meyei mmieke.

13 Kòo c̄ĩri kuò nkàa c̄ĩéké, a m̀unke naa bo nkuò nkè bè c̄ĩékému.

14 Dis̀ri kó dipānni b́onk̀nko kemieke, kè dipānni dii bànné ke c̄ṹ diỳri kè di k̀ù kemieke dièkè.

15 Onitisàù ã nd̀ori ikuó yèmmè kè dè ò naatimu, ke d̀ nkuyonku onitiyeiwe borè.

16 Onitì wèè yóu mecii nkó kuce ò bo neinè becírìbè bàmbà.

17 Wèè dó kutenkù kó diwèi ò báá m̀ote o kp̄ere, wèè dó menàà nnè imaa nhò báá kparìkè.

18 Benitiyibe bèè í m̀ake bè tũ ndè bè bo yà meyei, besààbè í yóó yà m̀è.

19 A bo nhāmè t̄edontè ìnkè dè t̄õnè a bo nhānèmè onitipòkù yekp̄arè yìè nwèè mièke péikú mecãã.

20 Meciì nyiè nweè m̀̀ke tikp̀̀tì nè desà̀rè o c̀̀f̀̀t̀̀è, k̀̀e kuyè̀nkù d̀̀e cà̀rì dem̀̀u.

21 Wèè d̀̀òrì d̀̀èè sié ke niti ò ò nf̀̀òù k̀̀ém̀̀ntem̀̀u k̀̀e b̀̀è ò d̀̀òrì mesà̀à nkoò dé.

22 Meciì nyiè mbo na k̀̀épi diheikperì b̀̀è bàà d̀̀ì, k̀̀é̀p̀̀ntè be yèmm̀̀è do dò nd̀̀èè b̀̀è k̀̀ānk̀̀é.

23 Wèè ỳ̀é ò nàá nke túmu weè yennínè meyei.

24 Wèè m̀̀ke t̀̀ep̀̀t̀̀è nè tefent̀̀è ò ò ndaú bet̀̀ab̀̀è mbe k̀̀òo kperè dem̀̀u tu tefent̀̀è kperè.

25 Ot̀̀ōnnédíétì ò nd̀̀è yàámmu dem̀̀u ke yàa kúnè, ke ỳ̀é o ǹ̀ùt̀̀è í d̀̀óm̀̀è ke p̀̀ī mmut̀̀ōmm̀̀ú.

26 Wenwe ò nd̀̀è d̀̀ómu dem̀̀u, k̀̀òo nitisà̀u yie níí p̀̀ā ke báá súó nd̀̀emar̀̀è omáà.

27 Kuyie nyí d̀̀ó benitiyeibe kó yep̀̀ār̀̀è, b̀̀è ỳ̀e p̀̀āanǹ̀è meyèmm̀̀è yeime mme.

28 Wèè sou nke náá nhò í yà d̀̀è ò í yóó nhā ke bo. Wèè k̀̀ém̀̀m̀̀ú tináànt̀̀i weè m̀̀ke ò nàá ntì sáà.

29 Onitiyeiwe ò ntá omáà ndi k̀̀òo nitisà̀u t̀̀ūnni o f̀̀ōmmu mesà̀à.

30 Onitì í m̀̀ke meciì mmam̀̀è yoo meyèmm̀̀è mam̀̀è yoo iyentotí mai Kuyie mbor̀̀è.

31 B̀̀è daati tesānt̀̀è yekōnke dikp̀̀ānni k̀̀p̀̀éí nke, Kuyie nkuù né ò nte k̀̀āa na a dootit̀̀ò.

22

1 Kuyetifeit̀̀o t̀̀ṑū̀ǹè̀m̀u tikp̀̀t̀̀i, k̀̀e benit̀̀ib̀̀è da d̀̀ó d̀̀è p̀̀ḕt̀̀é mes̀̀o nnè idíítì.

2 Okp̀̀ā̀t̀̀i nè oc̀̀r̀i d̀̀è ẁ̀ḕm̀m̀u, Kuyie nkuù b̀̀è d̀̀ò b̀̀edé.

3 Wèè dàke ò ò ò yaní meyei nkésorimu. Wèè í dake k̀̀òo nkéróo k̀̀e m̀̀è ò p̀̀ī.

4 Wèè kékùnnε omáà o kó mucóntimu tú ò bo ndémè Kuyie, ke mǎke o kperε, ke mǎke diyètiri nè mufòmму.

5 Ipo nè timáti deè dii onitiyeiwe kó kuce miεke, wèè dó o fòmму ò báá kù tǔnnε.

6 Benke debire kuce sàakù de kpaá be ndii mǎnni, de bo kóté de báá kù yóu.

7 Tikpàti yiè nhō mbakému ocīri kè dibànni yiè nnaà nhò banteu kó kudaakù.

8 Wèè buátí deè í wenni ò ǎǎ kǎũ meyei mme, ò wērímú ò do dǎori mmù meyei nkè mùu deè.

9 Wèè niti ò yàu mesàà mme ke yé ò totírínèmè becīribè o kperε.

10 Beti tefenté yiè nkè yekpàrè nè kutoweku nè mesenkùmè kè deè deè.

11 Wèè dó timómman̄ti ke mǎke tináānsààti weè dàpúnè okpààti.

12 Kuyie nkānkému mecii nyembè, ke yetíri benitiyeibe náānti.

13 Otānnédíétì ǎǎ yī dicìrìcìrì dii bo kuce, kòò yèroo di bo ò pī.

14 Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè náānti dò ndifòtìrì cūmpuri ndi, Kuyie nyete wè weè ǎǎ do di miεke.

15 Debire ǎ mmǎke mewáátéyèmmè mme, kunasāā kuù ǎǎ mè deite.

16 Wèè fēũnko ocīri wè ò kpàrikùnkomu, wèè pāā nhokpààti ò cīrikùnko omáà ndi.

Mecii nkó tináānti

17 Kénté mesàà nkékeè mecii nyiè nkó tináānti. Daate n da náá nti kpéi kè n da tuo mmecii. 18 A mè ānné a yèmmè kè de nda naati kàa mmè yē sáā. 19 N dó a yié nha Yiè nKuyie nku, deè te kè n yóó tì nda

tié nyíe. ²⁰ N da wàri itié nsipísitàāti ndi nè yetannò a dò nkétotí dèè ìnkè a yèmmè kébanté timómmṁnti.

²¹ Kè bè da tō nkàa wētení á náké timómmṁnti.

²² A báá yà ocīri cīnnìmè kéfiete o kperε, a báá fēũ nhosénnìwè tibeénti borè. ²³ Kuyie nkuù yóó kpà mbe kpéi nkékuo bèè fèke be kperε.

²⁴ A bá nnaatinè kemieke yiè, a báá neinè onitiy-onkuwe, ²⁵ a yàà bo bè teeté kéta tìmatì mieke.

²⁶ A báá béi nképoté a nùtè ketenkè ke dà a bo yietí otòu kó dibànni. ²⁷ Kàa yī memme ke í na ke yietí bè bo fietε a dóù.

²⁸ A báá tuo nha yembè dǎú ndi tǎri be bàtè mǎnku.

²⁹ Kòo nìtì yé o tǎmmú mesàà bekpààtìbè beè òò ò tùóté ò òò í ntú sǎntíke kou.

23

¹ Kàa wēñnè onitidiεwè kè di yo, á dǎò meyoðmmè nè dèè ìkú a ìkè. ² Bá kàa pitiri deυ, di ke kǔnné. ³ Bá nyáá mmudiì wennimè kényīεke a bo minnémè, kè de yèmmè bè dó ke da dímu.

⁴ Bá mbetì tikpàti, keté ke bá ntoti a yèmmè de bíékè. ⁵ A bo nkpaá ke mu nyí yà idíití kè ì pēētému. Idíití do nyi ã ifièti nyi ke puù ke dētírí keĩnkè fetúúfè kōme.

⁶ A báá wēnnénè meyèmmè yeime yiè nkè di di o dii, bá ndake o diiti wenniku kpéi. ⁷ Ò yó ndǎari ke dò nhò da dǎmu ke tú: Di kényǎ, ke né da dónè meyei. ⁸ A bo dentenè a bo tì tǎmè, kàa do náá ntù nǎaħnati yei detetirè.

⁹ Báá náké kuyeĩnkù a kó tináaħsàdàti kù í yóó tì pēnsirì.

10 A báá tuo tebàtè mànkú kó ditári, báá ta deçiribire kpete miεke. 11 Wèè kpà mbe kpéi nhò kpeñnìmu, wèè yóó da kpannè be kpéi.

12 Duó nha yèmmè bè da tié nyì tié, kékénté mesàà kè bè da tuo meçii.

13 Báá yóu a bo puotímè a bire, kunasáã í yóó dè kùò. 14 Kunasáã pètìnke yóó dè deeténè mukũũ mmu.

Onìti tiémmè o bire

15 M bire, kàa cii dè yó nni nnaatimu. 16 Dè bo n narike mediè mmóm̄mm̄mm̄ kè nsà kàa naá timóm̄mm̄nti.

17 A báá teeté benitiyeibe, ndé Kuyie nsáã. 18 Mèmmè dè bo nda naatimè a borime miεke, kàa yà a dó dè demòu.

19 M bire, kénté n yè mmù kéciité, kètũnne kuce kusààkù. 20 Bá nneitinè benaayààbè nè bemancáàmbè. 21 Benaayààbè nè bemancáàmbè bè taà tidawantì miεke nke, kè tikõncééti yiè ndaati tiyaàcítì.

22 Nkémmú a cice kpeti ke yé wèè da temè. Báá senkèrì a yõ ò kòté mèè kpéi. 23 Wammú timóm̄mm̄nti nè meyèmmè nè itié nè meçii, kàa dè mòòte, a bá ndè càari. 24 Kòo nìti peité onitisàù dè ã nhò naatimu. Wèè peité meçii nyiè koò nyànkunè diwèi. 25 Duó nde kó kuyeñnaatí a cice nè a yõ duó mbe de kó diwèi.

26 M bire, n duó nha yèmmè kéntũ n dòmmè nè diwèi. 27 Nyé ke dò nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù, bè dònnè difòtìrì cũmpuri ndi, tebinte tèè pèũ, 28 ke ã ndí benitibè benitikòùbè kōme ke càke benitibè péu fòmmu.

Kunaàyàkémúónkù ò ndòmmè

²⁹ Mesémmè yiè ntu we? We ntu idebli yiè? We nkpràntì sáà? We mbeeti o kpeti benitibè? We ncóú tiyěiti detetirè? We nwúó tinənwũṣti? ³⁰ Wèè ṣṣ í nylé wènwè mənàà mborè, wèè nənnè mənàà nkperímè. ³¹ A báá yóu kè mənàà nkó kuwũṣkù da soute mè mietimè febòòfè mieke. Mè yó ntati a ní ke wɛetimú, ³² ke né taroo ke da dɔnté fɛwààfè kɔmɛ, didautiri kɔmɛ. ³³ Kàa nuə nkəərə, kàa yèmmèe kəkè nè a náàntì. ³⁴ Kàa ndò nha duó dàmə̀èrì ìnkè ke kari bàtòò kó kudóú ìnkè kè dè sànti ke da kóònkò. ³⁵ Fṣṣ ò nnáá nke tú: Bè m puotí ke n kòute bá dè í n yonke, n keté ke í dake, kè nh ènte diì m̀ònnì m bo wète kényà.

24

Mɛciì nyiè nè onitiyeyiwe

¹ Báá teeté benitiyeyibe, bá mbè neitinè. ² Bè dó kéndəəri meyei mme ke náá mmeè kpeti máà.

³ Nè mɛciì mme bè maàmè tɛɕíètè, mɛciì mmeè ò nte kè tè nkpeñni. ⁴ Nè mɛciì mme bè ṣṣ píemmè yebuə tikpàti tisààti tìi wenni.

⁵ Wèè ciì weè m̀òke muwèrímú, wèè ciì weè kpeti dèúkú. ⁶ Wèè bàátí mesàà nweè ṣṣ na mudoo, wèè m̀òke bèè ò duò nyitié nkè bè sũ weè nə ndikpànni.

⁷ Mɛciì nkó tináàntì pɛ̀témú kuyeyinkù wèrímú, dèè te kè bè tìi nke náá nkù ncíéké.

⁸ Wèè wanti meyei nsáà bè we ntu meyei ncice.

⁹ Kuyeyinkù yentotí tú iyeyi nyi, bè í dó kényà tepòtè yiè fenònfè.

¹⁰ Kè meháarimè t̀òkɛní kàa bonke a do í kpeñni.

¹¹ Dɛɛtè bè dó kékuə bè, bè dèri bè ke kərinè mukòù, dɛɛtè be. ¹² Kàa yĩ a do í yé, Kuyie nkuu wúómmu,

kunku yému a yèmmè, kù da wúómmu, kuù bekùnè bá wè o tōmmú dòmmè.

¹³ M bire, nyo mmècekùò, mè teénnèmu ke naati.

¹⁴ Nyé ke dò mmeciì nwennimu a fòmmu kpéi kàa mè pèté meborime bá nda yóunè, kàa yà a dó dè.

¹⁵ Báá dàò onitiyeiwe kōme kēpante onitisàù cīètè ò bo tè. ¹⁶ Onitisàù bo na kédò kuce mèyiekè ke baa nyiitimu, kòo nitiyeiwe ta mehàárìmè mieke dè dèèmu.

¹⁷ Kàa dootitòù do dè báá da narike, kòò bèté, diwèi báá da pī, ¹⁸ Kuyie nyàà borè yà kè dèe kù yonke bá kù ténke báá ò dòò meyei.

¹⁹ Bá nhēñnè benitiyeibe, báá teeté meyei ndòòribè. ²⁰ Benitiyeibe í baa dèmarè deyìkè, be fòmmu yóó kúmu fitírè kōme.

²¹ M bire, ndé Kuyie nnè okpààti, báá taunnè bèè dó kéceete demòu. ²² Meyei nyóó bè tūòkenímu bàmbà, òmòu me nyí yé be yēiti yó mmamè.

Meciì nyiè dò nkénnáá nti

²³ Nte meciì nkó tináaṅti teti, dè í wenni a bo mbekùmè ke mōke mebatimè. ²⁴ Kòo beénti mòu kòóné oyeiwe, ibotí nè benitibè de mieke ò nhò péìmu. ²⁵ Kàa kpannè oyeiwe dè wennimu, ò òò pèté mesàà mme kédì diwèi.

²⁶ Kàa tēñné otòù timómmṅnti, deè benkú a ò dómè.

²⁷ Bá ntu a bo maá teçīètè ke í tūnte a tōmmú ditowàà kōmu, ke í kùúti kupaku.

²⁸ Báá sánté kénnáá a kou kpéi ndetetirè, a dó kénaá nsiyáàbisí yiè nweà? ²⁹ Báá yī ò n dòò mie nkè m bo ò fòó, m bo ò tēñné ò n dòò tì.

Otōnnédíéti borime

³⁰ M pēēté diyie mari otōnnédíétì mǎu paku, kuyèinkù makù paku, ³¹ tisāmpotì nè timúsīntì kè dè dàátì kupaku, kuduotí kùù fité o paku kè kù do. ³² Kè nní ndè wùó nkétotí n yèmmè kè dè m benke mecii mmamè: ³³ Kàa tu m bo duó sām̀pó, m bo ũũnko sām̀pó, kéom̀pè sām̀pó, ³⁴ a bo nyóó daate kè tidawantì da ìkù, kè dikònni da dééte oyúókù kōme.

25

¹ Nte Sodomǎ kotinò teyè Sudaa kóo kpààtì Eskiasi kǎbe wàri yè.

Yekotinò yebotí yebotí

² Dè tu Kuyie nkó disānni ndi kù bo sǎnnemè dèmarè ke tú bekpààtibè kperi bè bo wénnímè dèmarè mesàà.

³ Ti í yé mèè botí keĩnkè youtimè māmè, nè ketenkè cūmpume mamè ti í me nyé bekpààtibè yèmmè.

⁴ Ũté mesǎ meyǒ̀̀ nkè mèe wenke, wèè dǒ̀̀ri tisātì kòo na ke mè dǒ̀̀nè dèmarè sààrè. ⁵ Deite onitiyeiwe okpààtì také kè timómmǎntii kpénkùnnè o kpàtì.

⁶ Bá ndéúkùnkò amáà okpààtì ìkè, bá mbeúnè amáà benitidièbè. ⁷ Bè bo da deemmè deè tǒ̀̀nè bè bo da kékkummè onitidièwè ìkè.

⁸ Bá ncǎa a bo yúmè tibeéntì kè dè yèmmè a yu wè bo beé nho kpèti kàa sīnte.

⁹ Kàa mǎkenè a kou timatì a ò yà kè dí tì tūnte, a né báá náké otǎu kó disǎri kpèti, ¹⁰ ò yàa bo ti kèèmè ke da sámmú kàa mǎnté dè yīmè kè tì yènni a nùu.

¹¹ Tináaantì tii béi nke wenni tì dǒ̀̀nnè kusārìkù sààkù nku, bè dàri kù mesǎ nnè timatì péitì.

12 Μεσιì nyiè mbéi ntùì náànti dònne mubierimámáá mmu nè mesooffimme wèè tì yie nho borè.

13 Μενέbuo ndòmmè kuyiìnkù mònni ke kpènkùngo onitì, ditōnni sààri me ndò nwèè di tō nho borè.

14 Wèè pèèri o kperε ò dònne kuyaakù nku nè tiweticitì tìì í yóó ní.

15 Wèè màκε meminnímè ò bo na kéceete okpààti yèmmè kè tináànnatì taà onitì nè o kũò.

16 Kàa yà mecekùò ndi kébenné, kàa tonté a yàà bo mè tó. 17 Bá ncãã a cēperεtitòu cīētè ò yàà bo da pè nke da sīntenè.

18 Onitì wèè náà nhotòu kó meyei nhò dònne didùri ndi nè disiè nè dipencòu.

19 Kàa yèmmè naatinè onitiyeiwe, mehààrìmè yiè, dè ã nda dònne a cáànnè dinìnni dìi keuté dìndi, ke cómmùnè kutààku kùu kpreutí.

20 Kàa diè mmeyencaàrìmè yiè ndè dònne a dàtè o yaàbòri ndi muséé mmònni, ke ānné o mōnne metekāā.

21 Kè dikònni bo a dootitòu, duó nwe kòo di, kè sinéyēī ò bo, duó nwe kòo yā. 22 Kàa dōòri memme a cou yehāākūō nye o yuu ïnkè, kè Kuyie nyóó dè nda yietí.

23 Kubakù yóu kó kuyaakù touní fetaafè nfe, kè siyáàbìsì ce nkemieke.

24 A bo mbomè difii ke kpènké dè tōūnèmu a bo nhānnèmmè onitipòkù yekpàrè yiè.

25 Tináànsààti tìi yènni dedétirè tì dònne menébuo mme ke bónkùngo kuní.

26 Onitisàu wèè yóu kè beyeibe ò souté ò dònne tēbinte nte yoo dinébòri dìi kó menie ncàke.

27 Dè í wenni a bo dimè mecekùò mmèdiè, yoo a bo ndómè disānni mēdiè.

28 Onitì wèè í pīi nho mieke ò dōnnè dihei dīi í baa dīndi dimāà.

26

Ti bo nfòùnè mēè botí nē tiyèinti

1 Kè di duó nkuyèinkù diyetidieri, dè dōnnè muséé mmu kuyèinkù mōnni ke dō fetaafe dididèi mōnni.

2 Ināribí puti mēè botí nē sikipāncéndéi, mēè botí nku meyei mmèè í mōke mē tukú nē mù mē í pīimmè òmòù.

3 Didáù bo tesāntè kpéi nke kè tisāmmānti bo sāmmarímú kpéi, kè tedabeetè bo kuyèinkù ĩnkè kpéi.

4 A báá tēnné kuyèinkù tiyèinnāantì, a yàà bo kù naānnè. 5 Tēnné kuyèinkù dè dō nha kù tēnné ti ku yèmmè yàà bo ndò nkù ciì.

6 Wèè tō nkuyèinkù nē tināantì, ò kèké o tààke nyi ke waà nhomāà kunaupíé.

7 Kuhòùkù tààke dōmmè ke kpa muwērímú, kuyèinkù kó dikotinùù mē ndò.

8 Kàa sāntè kuyèinkù dè dōnnè a bou ditāri ndi mutāntēnditīmù.

9 Kupo ã ã kũũ kunaàyàkémuónkù kè dè ndōmmè, dikotinùù mē ndò kuyèinkù nùù mieke.

10 Okpààti wèè sōnté ke tóu tiyèinti mutōmmú, ò cààri benitibè bēməu ndi.

11 Temòtè ã ã tō mēè botí kēwēte kēdi, kuyèinkù mē nkónni deyèinkpèrè.

12 Kàa yà òmòù kòo yèmmè dō nhò ciì, a nyé ke tú kuyèinkù kōmē ò tōñnèmu.

Otōnnédiéti borime tēmè

13 Otōnnédiéti wèè ãã yí kè n yè dicirícìrì bo m pĩ nkuce, kumuntũnkù kuù bo kuce.

14 Dicàù firì di mátì ñnkè nke, kòo tōnnédiéti pènni o dóù ñnkè.

15 Otōnnédiéti ãã wéĩté mucie kè dèe ò yonkemu ò bo mù kòtemmè o nùù.

16 Otōnnédiéti yèmmè dò nhò ciimu ke pèéte mecii nyembè bèyiekè bèè tēñnìnkò tináàntì kè dè wenni.

Yekotinò yebotí yebotí

17 Kàa ta dikpànni dìì í tú a kperi, dè dōnnè temotè bo mpēnkémè mme kàa pĩ nte yóú.

18 Kuwáátikù kuù bōmmù yehāātīre, ke tãũ ipie nke kòù. 19 Onìti wèè souté otòù ke dèè ke tú ò do wántí, o kperre me ndò.

20 Kè ideí dèè muhāá nhōó kúmu, kè benáàntòubè dèè yekpàrè dèèmu.

21 Wèè ce nyekpàrè ò dōnnè yekūō nyèè còú nyènyè muhāá, ideí ìì còú mmuhāá.

22 Onáàntòutì náàntì dōnnè mucèkòyuo mmu, ke wèeti ke cuutoo tipòutì mièke.

23 Tináàntàti nè meyèmmè yeime, donnè mesòò sīmmè mme bè dàrimè tiyaamatì ñnkè.

24 Wèè mòke mepómme ò ãã mè sōnne o mièke nke kénnaá nsiyáàbìsì. 25 Kòò nàà ntináànsààtì a báá yie, ke yé tìì bo o yèmmè mièke tì í wennimè. 26 Ò ãã namu kēsōnne o pómme, kè dè né mboní kè benìtibè bēmòuu banté o yonku.

27 Wèè keù difòtìrì wèè duò di mièke, kè ditári yàkù wèè dì bienko.

28 Kàa nàà nhotòù kpéi ndetetìrè a ò nìimmu, wèè mòke meyèmmè mèdémè ò buòmmu.

27

¹ A yèmmè bá nnaatinè nankε, a í yé tii yóó tuakení yíε.

² Yóu kè betabè bεè da sǎnte, bá nsǎntí amáà. Opòò weè da sǎnte dè bá ntu a mómmu.

³ Ditári cǎemu kè mubirímú cǎè, kè kuyεinkù naupíε cǎè ke pǎēté memme.

⁴ Kuyonku sǐmmu ke kunaupíε yóu, we nné bo dáátí kécómmú mepómmè ìkè?

⁵ Kòo nìti da kpannè a ìkè, dè tǔñè ò bo nda dómè kè dè sòri.

⁶ Kàa népo da kpannè dè tu a kó mesàà mme, kàa dootitòu da ɔrí dè tu a kó meyi mme.

⁷ Wèè di ke sànnè nweè nàu mecekùò, dikònni bo wè bá dèè tii dè ò nhò naatimu.

⁸ Wèè yè o εi ke centi centi ò dònne tenòtè nte tèè dèténè te yǎnti.

⁹ Mekɔpempemmè nè tùdààrí dè naati meyèmmè mme kè kunéponaatí pǎēté a bo ntámè amáà.

¹⁰ A báá yóu a népobè, a me mbáá yóu a cice népobè, kè meháárímè da tùòke a báá kɔte a tebite borè, a cǎpɛetitòu tǔñèmu a tebite tèè dètiri.

¹¹ M birε, ncii kénárikunko n yèmmè, ke n ní na kéténné bèè n sɛnku tináànti.

¹² Mecii nyiè nhǒò yàní meyi nkésɔrimu kè kuyεinkù nkéroo kè mèε kù pǐ.

¹³ Kàa í yé wèè da mɔkenè dibànni kòo tòu yé nhò bo dì yietí, còutè o yaàbòri kè dì nduó a borè a í ò yé mèè kpéí.

¹⁴ Kàa dɔu nha kou mekperímè dikũnweñni, de kó mudɔummu ò ndò ndisáànni ndi o kpéí.

15 Onitipòkù yekparè yiè dònne fetaafè ã ñi kè yèè nésĩmbakè ndóú yènye sáã. 16 Wèè bo na kèpikú kuyaaakù yoo mekùò mmèè yìète, weè bo na kèpĩ nde kóo nitipòkù.

17 Timátì sũmè titetì, meè botí nku onitì tũnnimè otòu yèmmè.

18 Wèè piénko mutie weè càá mmu be. Wèè yàrí wèè ò baké mutãmmú kòò pieti mesàà.

19 A ã síéké menie nkéyà mèè botí a ìikè, otòu ã me nyà a yèmmè kè dèe ò teennè.

20 Kudònkù í diè mmèè botí becírìbè, onitì í me ndiè nhò dó dè.

21 Bè yáúnè muháá mmu mesòo nnè timátì péitì, bè ã banté onitì dòmmè nè bè náà ntì nti o kpéí.

22 Kàa ti kuyèinkù dituò medibii kòmè a báá na ke kù yàtenè ku yeintì.

23 Ndake a wũ ã kpéí nkè ì taà. 24 Onitì ã í mmòkemè o kperè sáã, tikpàti ã í mme nsòké sáã.

25 Kè timútì dèè kè tipàntì mu nyí yènní, kèĩ yetārè ñnkè kpèti kénkémmúnè tipàntì bo yènnimè. 26 Bè ã kèĩ tipecitì kéduòkenè tiyààti nti, ke fíté yebòdakè kédonnè depaa. 27 A bamiè nyó nda sànnèmu, kàa piínè a cĩètè nè a tãmbè.

28

1 Wèè dòò meyei nhò ã ncokùmu bá òmòu í ò bètì, wèè í dòò dèmarè kòò màke dikòmbùò dicìricìri kòmè.

2 Kè dihei í wè ndinùu bekpààtibè beè ã sũ, kòo kpààti cii ke yé dèmarè weè kpàti ã mònte.

3 Fekpààtidawanfè fèè fèũnko becìribè fè dònne fetaafè nfe fèè sũ nke kùò tidiiti.

⁴ Bèè yete Kuyie nkuó be sántí benitiyibe mbe, bèè ì yíé nkè bè miéke péi benitiyibe.

⁵ Benitiyibe í yé dèè ci bèè dó Kuyie mbeè dè yé demou.

⁶ Kàa kra a kperε, kàa borimε wenni dè tũ̀nè a bo mmakemè tikpàti kè mè sī.

⁷ Wèè yie nKuyie nkó ikuó ò tu debísààrè nde, wèè neitinè bèè borimε í wenni kòò ãà ò cicε ifei.

⁸ Wèè pènni idíítí kè bè bo nhò yietì ke nɔ̀nku, wèè nìti ke pãã beçĩribè, weè ðð tieke de yìè nkó tikpàti.

⁹ Wèè í dó kékeè Kuyie nkuó, Kuyie nhðð í nkèè de yìè nkó mubáammu.

¹⁰ Wèè fétinko benitisààbè ò bo do ò keú dìi fò̀tìrì miéke. Benitisààbè biε me mpèú mesàà mme.

¹¹ Wèè m̀ake o kperε o yèmmè ð ndò nhò ciimu, ocĩrì wèè ciì kòò né ò daú.

¹² Kòo nitisàù baaté dè ð nnaatimu benitibè, kòo yeiwe baaté bè nsòti.

¹³ Wèè sòrì o yei nhò í yau mesàà mmamè, wèè mè dáa nke mè yóu, Kuyie nwe çĩnko.

¹⁴ Dè nnaati wèè dé ò bo d̀òmè meyei, wèè to kpeñni weè duò meyei mmieke.

¹⁵ Onitiyonkuwe wèè baké beçĩribè ò d̀onnè dicirìcìrì ndi dìi pèú, kumuntũ̀nkù kùù dó kèpĩ.

¹⁶ Kukpà̀tìyèinkù f̀ũ̀nko benitibè mbe, wèè í dó ticuuti kòo kpà̀ti m̀nni.

¹⁷ Wèè kùò onitì weè ð ncooti ke bií tannè kufòti bá bè í ò cò̀nné.

¹⁸ Wèè borimε wenni weè coorí, wèè tũ̀ nyicε idéi kòò duò.

¹⁹ Wèè kuuti ketenkè weè yo nke sànnè, wèè s̀h̀té ke bo kòò nsànnè tidawantì.

20 Onitisàù weè pieti mesàà, wèè dó kékparikè mecãã kè meyei nhò tùòkù.

21 Dè í wenni a bo mbaàtìmè benitìbè nè memme kòo niti ò na kédòò meyei mudii sámpómù kpéí.

22 Wèè dó kékparikè mecãã nweè ò mbeti tikpàti bá ò í yé ke dò ntidawanti bo ò do.

23 Wèè nàké onitì o caàrìmè bè ò dentε ke we nsãntε kέpεētε weè ò kpenti.

24 Wèè yùúkú o cice nè o yò ke tú dè í tú meyei, nhò í cáánnè onitikòùtì.

25 Onitì wèè dó demou ò ce nyekpàrè nye, wèè dó Kuyie nkòò màke demou.

26 Wèè tá omáà ò tu kuyeinkù nku, wèè cii kòò coorí.

27 Wèè pãã mbecĩribè wè í mónni dèmarè, wèè nòùtè tẽĩ kòò yàu meyei.

28 Kòo nitiyeiwe baaté, benitìbè ò nsorimu, kòò ku besààbè sũũ.

29

1 Bè tié nwè kòò yete, ò bo do mecãã bá bè báá na kóò tàa.

2 Kè benitisààbè sũ dè ò nnaatimu kubotí, kòo yeiwe baaté dè mbè yóù.

3 Wèè cii dè ò nnaatimu o cice, wèè kòrì benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè borè kòò cààri o kperε.

4 Okpààtì wèè bekù weti weti weè kpàti ò nfííkú, weè còú tìcuuti kòò tì buò.

5 Wèè kpenti o kou ò dii omáà ndi timátì.

6 Benitiyeiwe yei ndò ntímátì nti ke bè pĩ, kè besààbè yànkù nè diwèi.

7 Onitisàù yému ocĩrì kpéí, oyeiwe yie me nyí màke de kó meyèmmè.

8 Sípṳṳ yembè beè kònnìnko benìtìbè, kè besààbè bónkùngo kunaupíé.

9 Kè meciì nyiè mmòkenè kuyèinkù tìmatì, kòo miéke peike yoo ò daú bè í yóó narike.

10 Benitikàùbè nìmmu onitisàù, kè besààbè ò dó.

11 Kuyèinkù kuù feinko ku yèmmè, kè meciì nyiè nyĩkú omáà.

12 Kòo kpààtì yié nsiyáàbìsì o tũmbè ãṳ naá mbeyeiɓe mbe.

13 Oyeiwe nè osénniwè bè wē ndè bo dèmáà ndi, Kuyie nkuù kpetírí bá wè kó inuṳ.

14 Okpààtì wèè bekùnè beçĩrìbè kè dè wenni o kpàtì ò nfííkúmu sãã.

15 Kunasãã nè itié ndèè duò mmeciì, bè yóu dèè biré kè dè dòòri dè dómè dè ãã de yṳ nwe ifei.

16 Kè beyeiɓe sũũ mmeyei mmèè ãṳ sũũ, bè né yóó duómu, kè besààbè nwúó.

17 Tié nha biré kè dè da om̀p̀unne ke nárík̀unne a yèmmè.

18 Kè Kuyie mpããnáàntì náambè í bo kubotí ãṳ í nyé kù co kè, dè nnaati wèè yié nKuyie nkuó.

19 Bè í tiè nkudaakù nè tináàntì, kù yóó keèmu kù me mbáá yie.

20 Kàa yà wèè nàá nke í yé ò tu mù, a nyé ke tú kuyèinkù kōme ò tũ̀nèmu.

21 Kàa cùu nhotõntì nè o bíkémbéntì o yèmmè ò ndò nhò tu tẽçĩtè biré nde.

22 Kemieke yie nce nyekpàrè nyè kòo nitiyonkuwe ḍ̣ori meyi péu.

23 Tẽp̀tè kék̀unkomu te yie, wèè kék̀unko omáà kòò pietì diyètìrì.

24 Wèè wěínè oyúókù ò cààri omáà ndi, ò yému meyei mmèè ò bàà, ò né í dọ ké mè dáa.

25 Kàa yàte onìtì dè tu didíìntàrí ndi, wèè duó nhomáà Kuyie, kù we nkānké.

26 Bá wè ò ɔ ndó kénnaatinè wèè ò baké wènwe, Kuyie nkuù né bekùnè bá wè.

27 Benitiyeibe níímmu besààbè kè besààbè ní mbeyeibe.

30

Akuu kó tináàntì

1 Akuu Sakee bire nàké tì náàntì Itiyeedi nè Ukaadi.

2 N tú kuyèinkù nku ke pēēté benitìbè bemou, n yí mọke meniticìi.

3 N yí mọke meciì n né mọkemu meciì mmèè bo nte kè n yǐtété Kuyie.

4 We ndèke keĩnkè ke wètení?
We mpíkú kuyaaakù nè o nòutè?
We mpōũ mmenie nnè kuyààkù?
We nhānné itemmānke?
De yiè nyètìrì tu ba?
O bire kperi tú ba? N náké ti.

5 Kuyie nnàké tì timou tu timómman̄nti nti, kuù kānké bèè bo ku bo dè kudapikù kōme. 6 Báá yíè tìmatì ku náàntì mieke, kù yàà bo da kpetinné kébenke a tùmè siyáàbìsì yiè.

7 Kuyie, n da móú dèmarè dèdèrè nde n fòmmu mieke, báá dè nni nyetenè. 8 N dètinnè siyáàbìsì, nè meciimmè, a báá yóu kè n dọke naá nfedawanfè yoo n dọke kparikè, nni nduò m bo nyo mù ke fòunè.

9 Kè n dọke kparikè n yàà bo da yete ke dọ: We ntu

Kuyie? Kè mme n dòke naá nƒedawanfè n yàà bo yúúkú kécake a yètìrì.

10 Bá nwátìrì otòntì wèè ò duó mmutòmmú ò ìikè ò yàà bo da banté kusĩnkù kàa tò meyi.

11 Bèmabè bomu ke sǎǎ mbe cicebè bá bè í náá mbe yǎbè kó mesàà.

12 Bèmabè bomu kè be yèmmè dò mbè wenni kè bè né ã meyòò.

13 Kè betòbè bo ke senku benitibè ke bè séenko inuò.

14 Bèmabè bomu kè be nì ndò ntiseuti, kè be yèi ndò nyese, ke kòu besénnibè, ke deu becĩrìbè.

Dèè yóu mubantímù

15 Bèmabè bomu ke ò ntú: M pǎ, m pǎ. Bè dònne inacákpei nyi ke yǎǎ mbetòbè yĩ, dèmarè bo dètǎati ndi dèè òò í nsànnè, kè de naannè bo dèè í diè.

16 Kudònkù nè tehǎũnte,
nè ketenkè kèè í diè mmenie,
nè muhǎǎ mmùù còú nke í diè.

17 Kòo nìtì sǎǎ nho cice, ke sènkèrì o yǎ, yebankete yeè yóó doké o nuò, kè itúúkè ò càáké.

18 Dèmarè bo dètǎati ndi dèè pèèté n ciì, dènàà ndi ketíke n yí na ke banté dè:

19 Fetúúfè kó kuce keĩnkè,
fèwààfè kòku ditári ìnkè,
bàtóò ce dàméèrì mièke,
dèè yũò nhonitidòu osapàà mbíékè.

20 Nte onitipòkù wèè dòuti dòutinè benitidaabè o borime dòmmè, ò òò di kédeè kéùté o nùù ndi ke dò ò í dòò meyi mmamè.

21 Dèmarè bo dètããti ndi benitìbè kãm̀b̀ù`àti duò dè ke dò nketenkè òó aámè, dè bo dènà`a ndi ketíke ketenkè yìèkù dè.

22 Kudaakù bo naámmè okpà`ati nè kuyèinkù kùù yo nke sànnè,

23 nè tɛpodòntè bo nyerímè

nè kunitipodaakù bo cəutémè océ`pokù fòtìrì.

24 Desíntékpere bo titòntì tìnà`a ndi ketenkè ìnkè, dèè kè`nì kè de cii nné deu.

25 Sikè`ũ sii kpa muwèrímú, ke né òó wa`a nsi diiti kudisèikù m̀ǹǹǹ.

26 Nè yeyù yèè kpa muwèrímú ke né keù ye fòti yetārè mièke.

27 Nè fɛcofe fèè í m̀ake okpà`ati ke òó yè yetìrè yetìrè.

28 Nè yem̀anke a bo na kèpì nyè nè a nòutè kè yè né ã sikipà`atìcèi mièke.

29 Denennè bo dètããti ndi, dènà`a ndi ketíke dèè cèmmu wenni.

30 Dicìrìcìrì dikpá`a kóo kpà`ati dìi í dé òm̀òù,

31 nè tɛkpà`rìsàntè,

nè dibòda`a,

nè okpà`ati wèè nɛínè o ãp̀òmbè.

32 Kàa m̀ake tɛyèinfentè nte ke fontí, ke banté, pì nha nùù. 33 Kàa poké menaamiè mena`ankùò mèè òó yènnì, kàa poté dí`ǹǹǹ mèyì mèè òó yènnì, kàa mièke yènnì a òó cé nyekpà`rè nyè.

31

Bè tiém̀mè Demmuyèeri

1 Okpà`ati Demmuyèeri yò ò tié nyù tié.

2 A tú m birè nde, m birè móm̀m̀m̀nnè, kénté n tié. 3 Báa yóu kè benitipòbèè di a wèrímú, báa tũnne bèè fètinko bekpà`atìbè be kó kuce. 4 Demmuyèeri,

bekpààtìbè nè bèè baké bè í dò nké nyò mmenaà kperímè. ⁵ Bè yàà bo muó nkéyè nyikuó ke fěũ mbesénnìbè. ⁶ Di níí duó mmenaà kperímè wèè yóó kú, kéduó mmenaà nwèè yèmmè cààrè, ⁷ kòo yà kéyè nho dawantì nè o yeñcaàrìmè. ⁸ Á nteénnè bèè í nò ntináàntì nè bè bontóo bè. ⁹ Mbekù weti weti ke kommu besénnìbè nè becĩrìbè.

Onitiposàù kó tináàntì

¹⁰ Wèè pèté onitiposàù ò pètému, de kóo nitipòkù wennimu ke pěšté medèi.

¹¹ O dǎu ð nhò támu kòò dǎ̀ri be kperε kè bè cǎntí.

¹² Ò í dǎ̀ri o dǎ̀u meyei ò ò dǎ̀ri mesàà mme o fòmmu mumǎu mieke.

¹³ Ke waà tipààkóntì ke pĩ mmutǎmmú nè diwèi.

¹⁴ De kóo nitipòkù dǎ̀nnè bàtòò kupotaá nkou nwe ke waànní o diitì dedétirè.

¹⁵ Ò ðǎ ente kè dè kpaá uumu kòo bénné kéduó nho cǎtè kǎbe, kéduó mbetǎmbè mutǎmmú.

¹⁶ De kóo nitipòkù weè ðǎ totí o yèmmè kédonténè o díití ketenkè kǎfíikú detie ndèè pǎi.

¹⁷ Ò ð mpĩ mmutǎmmú nè tikǎnyauti nti ò ðǎ í nkari ke mmei o nǎu.

¹⁸ Ò ð nwúó nho tǎmmú kǎrímè mme kòo fitírè níí nyié nkécóú.

¹⁹ Tǎpààkonditè í yiè o nǎu mieke, kòò dùàkù mupààkómmú.

²⁰ Ke teénnè besénnìbè, ke niti ke pǎā mbecĩrìbè.

²¹ Ò í yǎ̀kù musée, ke yé ò cǎtè kǎbe bemǎu mǎkemè tiyaàdándátíntì.

²² Kòò dùàkù tiyaàcǎ̀tì, ke daati tiyaàkpetì wũ̀stì tìí dò ndéú déú.

23 Kè bè dé o dàù dihèi miεke kòò kàké bekótíbè kó ditĩnnì.

24 Kòò dùàkù tiyààtì ke fiiti, ke fiitinè inaakũõ mbeopotambè.

25 Ke kpeńnì kè bè ò sãntí, ò í yĩèkù nanke.

26 Ke náá mmεcìi nkó tináańtì, ke tiennè diwèi.

27 Ke dake o cĩèè kpeí, ò í dé mutõmmú.

28 Kòo bí ò sãntí kòo dàù ò dèúkunko.

29 Kòò sãntí ke tú: Benitiposààbè bomu kàa né bè pẽẽté bemou.

30 Diwèi pẽnkùmu kè kuwenniku deu, onitipòkù wèè dé Kuyie mbè we nsãntí.

31 Yietínè we o tõmmú ké nhò sãntí dihèi dimou o tõmmú kpeí.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16